

JAV KARIAI LIETUVOJE – SAUGUMO GARANTIJĄ

Trečiadienis, gegužės 10 d. (Vilnius). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) gynybos sekretoriumi Jamesu Mattis, su kuriuo aptarė dvišalį bendradarbiavimą, regiono ir transatlantinį saugumo stiprinimą, atgrasymo priemonių įgyvendinimą.

Šalies vadovė pabrėžė, kad JAV yra strateginė Lietuvos sąjungininkė, kurios vaidmuo regione – Baltijos šalių saugumo garantas ir patikimiausia atgrasymo priemonė. Pasak Prezidentės, gynybos sekretoriaus vizitas Lietuvoje siunčia labai aiškią žinią, kad Amerika ypatingą dėmesį skiria Lietuvos, Latvijos ir Estijos saugumui. Nuo pat pradžių užsimezgę artimi ir intensyvūs ryšiai su Prezidento Donaldo Trampo administracija rodo, kad JAV gerai supranta ir identiškai kaip Baltijos valstybės vertina kylančias išorines grėsmes bei iššūkius.

Šalies vadovės teigimu,

Lietuva labai vertina nuolatinę ir tvirtą JAV paramą. Įgyvendinant saugumo užtikrinimo ir atgrasymo priemones, JAV dvišaliu pagrindu regione dislokavo brigadą karių ir sunkiosios technikos, kurie rotuojasi po visas 3 Baltijos šalis ir Lenkiją. Lietuvoje šiuo metu yra dislokuota JAV karių kuopa, „Abrams“ tankai ir „Bradley“ pėstininkų kovos mašinos.

Pasak Prezidentės, Lietuvos ir Baltijos šalių saugumą dar labiau sustiprintų nuolatinis JAV karių buvimas, šios valstybės lyderystė užtikrinant regioninę oro gynybą ir bendri sprendimai atremti Kaliningrade esančias karines priemones, galinčias suvaržyti NATO pajėgų manevravimo laisvę.

Susitikime taip pat aptartas pasirengimas artėjančiam NATO vadovų susitikimui, kuris įvyks gegužės pabaigoje Briuselyje. Jo tikslas – tolesnis Aljanso stiprinimas. Šalies vadovės teigimu, būtina greitinti NATO sprendimų priėmimą, nuolatos atnaujinti gynybos pla-



Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su JAV gynybos sekretoriumi Jamesu Mattis (James Mattis).

Lietuvos Respublikos Prezidentės kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

nus ir juos pagrįsti konkrečiais kariniais pajėgumais bei stiprinti kovą su tarptautiniu terorizmu. Prezidentė taip pat pabrėžė,

kad tinkamas gynybos finansavimas yra investicija į taiką. Lietuva atsakingai vykdo savo įsipareigojimus ir nuosekliai

didina gynybos išlaidas – jau kitąmet viršysime 2 proc. valstybės BVP.

Prezidentės spaudos tarnyba

B. OBAMA RAGINA KONGRESĄ GINTI JO SVEIKATOS APSAUGOS REFORMAS



Buvęs Jungtinių Valstijų prezidentas Barakas Obama (Barack Obama) pasisakė apie savo sveikatos apsaugos reformas.

ELTA

Vašingtonas, gegužės 8 d. (ELTA). Pirmą kartą nuo savo kadencijos pabaigos JAV prezidento pareigas perėmus nekilnojamojo turto magnatui Donaldui Trampui (Donald Trump), sekmadienį buvęs Jungtinių Valstijų prezidentas Barakas Obama (Barack Obama) pasisakė apie savo sveikatos apsaugos reformas, informuoja „The Guardian“.

Sakydamas kalbą buvęs JAV vadovas priminė apie jaunėniųjų Kongreso narių drąsą ir vientisumą, kurių jiems prireikė siekiant patvirtinti B. Obamos sveikatos apsaugos įstatymo

projektą.

Sekmadienio vakarą Džono F. Kenedžio prezidentinėje bibliotekoje ir muziejuje Bostone, kuriame B. Obamai buvo įteiktas apdovanojimas „Profiles of Courage“ (Drąsiųjų paveikslai), jis sakė: „Dėl to balsavimo sveikatos apsauga buvo suteikta 20 mln. anksčiau jos neturėjusių žmonių. Ir didžioji dalis už ją balsavusių Kongreso

narių neteko savo postų. Tačiau jie buvo ištikimi tam, apie ką savo knygoje rašė prezidentas Dž. F. Kenedis (John F. Kennedy), - troškimui išlaikyti vientisumą, kuris yra stipresnis už troškimą išsaugoti postą, vilčiai, kad bus einama teisinga kryptimi. Tai asmeninė auka“.

Buvęs prezidentas B. Obama kalbėjo apie milijonams amerikiečių kylančią grėsmę - jie gali netekti sveikatos draudimo. Politikas ragino JAV Kongreso narius, nepaisant to, kuriai partijai priklauso, demonstruoti politinę drąsą, net jei ir prieštaraujama jų partijos pozicijai.

NATO VALSTYBĖS PATVIRTINO JUODKALNIJOS NARYSTĖS PROTOKOLĄ

Visos 28 Šiaurės Aljanso narės ratifikavo protokolą dėl Juodkalnijos stojimo į NATO, pranešė šios Balkanų šalies vyriausybė. „Stojimo protokolą ratifikavus visoms 28 NATO valstybėms, Juodkalnija gali tapti visateise NATO nare. Juodkalnijos parlamentas šalies narystei NATO pritarė balandžio 28 dieną.

JAV Kongreso Atstovų rūmai praėjusią savaitę nedidele balsų persvara pritarė tam, kad būtų atšaukta sveikatos apsaugos reforma, įgyvendinta valdant prezidentui demokratui B. Obamai ir žinoma kaip „Obamacare“.

Ją turėtų pakeisti Respublikonų partijos parengta sveikatos apsaugos reforma. Už daugelio prieinamos sveikatos apsaugos ir pacientų gynimo įstatymo nuostatų panaikinimą balsavo 217 Atstovų rūmų narių, prieš - 213. Tarp kongresmenų, pritarusių šiam žingsniui, nebuvo nė vieno demokrato. Dabar tą patį klausimą svarstys Senatas, kur respublikonai taip pat turi daugumą.

„Tai didžiausia mano ir milijonų žmonių viltis, kad vis dar įmanoma parodyti tokią drąsą, jog šiandienos Kongreso nariai, nepaisant jų partijos, norės žvelgti į faktus ir kalbėti tiesą, net jei ji prieštarauja partijos pozicijoms“, - sakė B. Obama.

NATO šalys pasirašė protokolą dėl Juodkalnijos įstojimo į šį Aljansą 2016 metų gegužės 19 dieną. Dokumentą ratifikavus visoms 28 NATO valstybėms, Juodkalnija gali tapti visateise NATO nare.

Juodkalnijos parlamentas šalies narystei NATO pritarė balandžio 28 dieną.

NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas kovo 31 dieną pareiškė, kad tikisi, jog visos Aljanso narės baigs ratifikuoti minėtą protokolą šių metų birželio mėnesį.

Anksčiau Juodkalnijos ministras pirmininkas Duško Markovičius pranešė, kad birželio 5 dieną jo šalis oficialiai taps NATO nare.

VOKIETIJA SUTEIKĖ PRIEGLOBSTĮ KELIEMS TURKIJOS KARIŠKIAMS

Berlynas, gegužės 9 d. (ELTA). Vokietija suteikė politinį prieglobstį keliems Turkijos kariškiams ir jų šeimų nariams, praneša laikraštis „Sueddeutsche Zeitung“.

Leidinyje nenurodo tikslaus patenkintų prašymų skaičiaus, bet pažymi, jog teigiamas sprendimas buvo priimtas svarstant jau pačias pirmąsias paraiškas.

Balandžio mėnesį buvo pranešta, kad daugiau kaip 260 Turkijos diplomatų ir kariškių

Tuo metu Rusijos vidaus reikalų ministerija, kalbėdama apie Juodkalnijos stojimą į NATO anksčiau sakė, kad pasilieka teisę priiminėti sprendimus, susijusius su savo nacionalinio saugumo interesų gynimu.

„Atsižvelgiant į Juodkalnijos potencialą, Šiaurės Atlanto aljansas vargu ar gaus realios „ pridėtinės vertės“. Tačiau Maskva negali neatsižvelgti į strateginius šio žingsnio padarinius. Todėl pasiliekame teisę priiminėti tokius sprendimus, skirtus ginti mūsų nacionalinio saugumo interesus“, - pareiškė Rusijos vidaus reikalų ministerija po to, kai Juodkalnijos parlamentas formaliai patvirtino šalies stojimą į NATO. **LRT**

kreipėsi į Vokietijos valdžią, prašydami politinio prieglobsčio, kai Turkijoje praėjusių metų liepą žlugo mėginimas įvykdyti valstybės perversmą.

Pasak Vokietijos žiniasklaidos, kai kurie turkai, gavę politinį prieglobstį, turėjo diplomatinis pasus arba tarnavo NATO daliniuose. Šiuo metu politinį prieglobstį Vokietijoje norinčių gauti Turkijos kariškių, diplomatų, teisėjų ir aukštų valdininkų skaičius išaugo iki 414.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) nuo 2017 metų rugsėjo įveda reikalavimus dėl minimalaus studentų skaičiaus studijų programose. Tokius reikalavimus ministerija nustato pirmą kartą, informavo ŠMM. Nuo rugsėjo 1-osios valstybės finansavimas bus skiriamas tik toms studijoms, kurios surinks nurodytą minimalų studentų skaičių: ne mažiau kaip 15 pirmakursių socialinių ir humanitarinių mokslų studijų programose, ne mažiau kaip 10 – biomedicinos, fizinių ir technologijos mokslų studijose ir ne mažiau kaip 4 – menų studijose. Pasak ministerijos, nustatytas minimalus studentų skaičius studijų programose padės sutelkti didesnius studentų srautus ir koncentruotis į studijų kokybę, skatins aukštąsias mokyklas atsisakyti studijų programų smulkinimo. Aukštojo mokslo pertvarkos plane numatyta studijų programų skaičių sumažinti nuo 1800 iki 700.

Senjorams, sulaukusiems 80 metų ir vyresniems, siūloma sudaryti sąlygas įsigyti 100 procentų kompensuojamus vaistus ir medicinos pagalbos priemones, kurie būtų apmokami Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis. Taip pat siūloma įteisinti draudimą už 100 procentų kompensuojamus vaistus taikyti gyventojams kokią nors priemoną. Tokias Sveikatos draudimo įstatymo pataisas Seimo posėdžių sekretoriате įregistravę Seimo Sveikatos reikalų komiteto nariai – socialdemokratas Antanas Vinkus ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narys Darius Kaminskas. Išankstiniais 2017 m. sausio 1 d. duomenimis, Lietuvoje gyvena daugiau nei 156 tūkst. 80 metų ir vyresnių žmonių, o tai sudaro 5,48 procento visų gyventojų. Dauguma iš jų (apie 95 proc.) vartoja kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones.

Teismas gegužės 12 d. turėjo nagrinėti lietuvio, įtariamo iš tarptautinių kompanijų „Google“ ir „Facebook“ išviliojus 100 mln. dolerių, išdavimo Jungtinėms Valstijoms bylą. Tačiau įtariamojo advokatų pastangomis ekstradicijos klausimas nepradėtas nagrinėti. Evaldas Rimašauskas įtariamasis iš tarptautinių kompanijų išviliojęs 100 milijonų dolerių. Penktadienį turėjo būti nagrinėjama jo ekstradicijos Jungtinėms Valstijoms byla. Tačiau advokatai teigia pasigedę jai būtinų dokumentų ir pateikę prašymus su jais susipažinti. Prokuratūra šiuo metu suimtą E. Rimašauską prašo išduoti remdamasi tarptautine sutartimi su JAV dėl ekstradicijos. Amerikos teisėsauga yra pateikusi kaltinimus lietuviui dėl sukčiavimo, pinigų plovimo ir tapatybės vagystės.

Gegužės 12 d. apkaltos komisijai nepavyko apklausti Seimo nario Mindaugo Basčio, nes, komisijos pirmininkės Agnės Širinskienės teigimu, jis atsisakė atsakyti į komisijos narių klausimus. „Išklausėme Seimo nario M. Basčio pareiškimo ir jis atsisakė atsakyti į komisijos klausimus, tam jis turi teisę, procesas jam leidžia neliudyti prieš save. Ji apgailestavo, kad M. Bastys nepasinaudojo galimybe atsakyti į komisijos klausimus ir išsklaidyti kilusias abejones.

Prezidento Algirdo Brazausko našlė verslininkė Kristina Brazauskienė palieka rezidenciją Turniškėse, informuoja „Info TV“. Neoficialiomis televizijos žiniomis, K. Brazauskienė kol kas daiktus vežasi į savo sodybą. Pati K. Brazauskienė apie tai, kur ketina gyventi, nekalba. Teismas yra pripažinęs, kad pasibaigus panaudos sutarčiai, našlė Turniškėse esančiose patalpose gyvena neteisėtai ir privalo išsikraustyti. Prezidentūra neseniai kreipėsi į antstolius, prašydama iš Turniškių priverstinai iškeldinti K. Brazauskienę. Prezidento A. Brazausko našlė raginta išsikelti iki gegužės 10 dienos. Raginimai kraustyti iš antstolių puslapio jau išimti.

Krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis Lietuvos šaulių sąjungos vadu siūlo skirti pulkininką leitenantą Gintarą Koryzną. Karininkas šiuo metu yra instruktorius Baltijos gynybos koledže Estijoje, anksčiau yra vadovavęs Vytauto Didžiojo jėgerių batalionui. Prieš teikiant G. Koryznos kandidatūrą Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimui, jai dar turės pritarti Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Suvažiavimas vyks birželio 3 d. Kaune. Sukarinta visuomeninė organizacija Lietuvos šaulių sąjunga yra įkurta 1919 metais. Šiuo metu jos narių skaičius – beveik 10 000.

Seime gegužės 10 d. prisiekė Anykščių–Panevėžio rinkimų apygardoje į parlamentą išrinktas Valstiečių ir žaliųjų sąjungos atstovas Antanas Baura. Jis gegužės 7 d. antrajame rinkimų ture nugalejo savo konkurentą Lietuvos centro partijos atstovą Kristupą Krivicką. Laisva vieta Seime atsirado mandato atsiskaitus Valstiečių ir žaliųjų sąjungos atstovei Gretai Kildišienei. A. Baura Seime dirbs trečią kadenciją.

Taupydama lėšas, Lietuvos valstybės valdoma bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ beveik keleivių į Maskvą. Įmonė teigia taip kasmet sutaupysianti 2 mln. eurų, o keleiviai ir toliau galės pasiekti Rusijos sostinę tos šalies traukiniais. **LRT, ELTA**

JAV VALSTYBĖS SEKRETORIUS: SANTYKIŲ SU RUSIJA PRADĖTI KURTI NUO TUŠČIO LAPO NEGALIMA

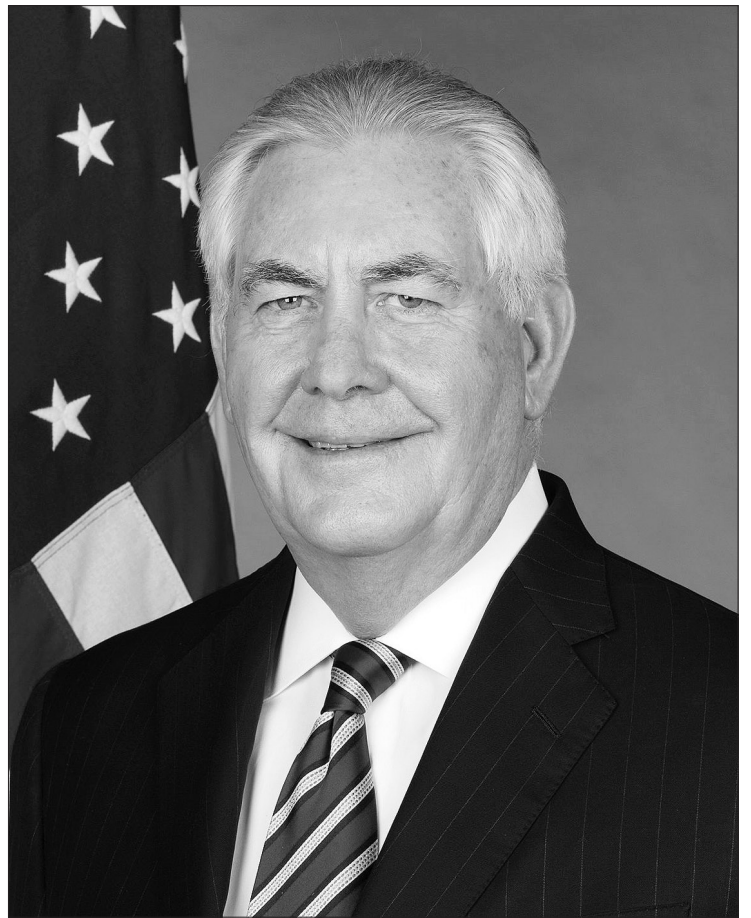
„Manau, kad tokiais terminais kaip „perkrovimas“ piktnaudžiaujama. Persikrauti negalima. Praeities nubraukti negalima. Negalima visko pradėti nuo tuščio lapo. Ir mes nebandoma pradėti nuo tuščio lapo“, – interviu NBC televizijai sakė JAV valstybės sekretorius.

„Mes pradėdame nuo tokio lapo, kokį turime, ir nuo visų šiame lape išdėstytų problemų. Mes neišmetame nė vienos iš jų... Visos jos – dalis tų diskusijų, kurios vyksta su rusais“, – akcentavo JAV diplomatijos vadovas.

Pasak R. Tillersono, yra susikaukę daug spęstinių klausimų santykiams sureguliuoti, „jei tai išvis yra įmanoma“.

„Aš manau, kad mums teks išnagrinėti visą šių santykių spektrą. Dėmesio reikalauja daug svarbių sričių, jei, aišku, mes ketiname grįžti prie santykių, kurie, mūsų nuomone, būtini JAV saugumui“, – sakė jis.

R. Tillersono žodžiais, JAV ir Rusijos santykius reikia gerinti, tuo suinteresuotas visas pasaulis, tačiau tai – sunkus ir ilgas kelias.



Rex Tillerson.

Wikipedia

„Manau, kad (JAV – red.) prezidentas leido aiškiai suprasti, jog laiko svarbiu santykių su Rusija atkūrimą. Tiek jis, tiek ir aš esame sakę, jog dabar santykiai su Rusija yra pasiekę žemiausią lygį per laikotarpį nuo šaltojo karo

pabaigos, pasitikėjimas yra pasiekęs labai žemą lygį“, – sakė jis.

„Ar mums pavyks juos pagerinti, bus matyt. Tam reikės laiko, tai bus sunkus darbas“, – pabrėžė JAV valstybės sekretorius. **LRT**

FTB VADOVO ATLEIDIMAS TYRIMO DĖL RUSIJOS KIŠIMOSI Į RINKIMUS NEPAVEIKS

Vašingtonas, gegužės 11 d. (ELTA). Laikinasis JAV Federalinio tyrimų biuro (FTB) vadovas JAV Kongresą patikino, kad netikėtas ankstesniojo FTB vadovo Džeimso Komio atleidimas (James Comey) tyrimui dėl galimo Rusijos kišimosi į 2016-ųjų prezidento rinkimus nepakenks, praneša naujienų agentūra AFP.

Prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) FTB vadovą atleido esą dėl to, kad šis vykdė tyrimą, susijusį su Hilari Klinton (Hillary Clinton) elektroninių laiškų skandalu. Tačiau oponentai įtaria, kad taip jis iš tikrųjų stengėsi užvilinti su Rusijos veikla susijusį tyrimą, į kurį įeina ir galimų Kremliaus bei D. Trampo ko-

mandos ryšių tyrimas.

„Iki šiol niekas nesisten-gė kliudyti mums vykdyti šį tyrimą“, - Senato žvalgybos komiteto klausymuose sakė šiuo metu FTB vadovo pareigas einantis Endriu Makeibas (Andrew McCabe).

„Negalite sukliudyti FTB dirbantiems vyrams ir moterims daryti tai, kas yra teisinga, - kalbėjo jis. - Visi tyrimą atliekantys agentai liko savo pareigose.“

E. Makeibas taip pat pakomentavo ir Baltųjų rūmų teiginį, kad Dž. Komis prarado FTB darbuotojų paramą.

„Direktorių Dž. Komį FTB palaikė ir tebeplaiko platus žmonių ratas, - komiteto nariams sakė jis. - Direktorių

KREMLIUS TEIGIA JAUČIAS ATSARGŲ OPTIMIZMĄ

Maskva, gegužės 11 d. (ELTA). Po Vašingtone įvykusio Rusijos užsienio reikalų ministro Sergejaus Lavrovo ir JAV prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) susitikimo Kremlius jaučia atsargų optimizmą dėl galimybių pagerinti JAV ir Rusijos santykius, ketvirtadienį teigė Kremliaus atstovas, praneša naujienų agentūra „Reuters“.

„Pats pokalbis buvo itin pozityvus“, - pakomentavo Kremliaus atstovas spaudai

„WIKILEAKS“ PASIŪLĖ NUSIPIRKTI

Vašingtonas, gegužės 13 d. (ELTA). Penktadienį organizacija „WikiLeaks“ pasiūlė 100 tūkstančių dolerių už JAV prezidento Donaldą Trampo (Donald Trump) ir atleisto FTB direktoriaus Džeimso Komio (James Comey) pokalbių įrašus.

„WikiLeaks“ siūlo 100 tūkstančių dolerių už D. Trampo ir Dž. Komio pokalbių Dmitrijus Peskovas. Jis teigė, kad Maskva į santykių atšilimo perspektyvą žvelgia „su atsargiu optimizmu“.

įrašus“, - rašoma organizacijos tviteryje.

Anksčiau buvo pranešta, jog D. Trampas įspėjo atleistą FTB direktorių Dž. Komį, kad šis neatskleistų žiniasklaidai jų pokalbių turinio.

Gegužės 9 d. D. Trampas atleido Dž. Komį iš pareigų todėl, kad esą šis „blogai dirbo“. Tačiau oponentai įtaria, kad JAV prezidentas iš tikrųjų stengėsi užvilinti su Rusijos veikla susijusį tyrimą, į kurį įeina ir galimų Kremliaus bei D. Trampo komandos ryšių tyrimas.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KOL KAS RINKIMUOSE RUSIJA PRALAIMI

Rusijai dabar sunkios dienos – kad ir kiek besikišo į rinkimus Vakarų pasaulyje, kol kas nepasiteisino nei išleisti pinigai, nei agentūrų darbas. Prieš pusę metų vykę rinkimai Jungtinėse Amerikos Valstijose sukėlė daug nerimo – kandidatas į supervalstybės prezidentus Donaldas Trampas savo rinkiminėmis kalbomis pasirodė esąs toks prieštaringas, kad užteko akivaizdžiai jam skiriamų Rusijos simpatijų ir daugelis patikėjo, jog tai rusų įtakoje esantis žmogus. Pasirodo - nė velnio! Akivaizdžios Rusijos simpatijos D. Trumpui liovėsi.

Kovą buvo parlamento rinkimai Olandijoje: populistas Gyrtas Vaildersas (Geert Wilders), visą laiką pirmavęs apklausose, liko antras. Žiniasklaidos nerimas, kad Nyderlandai gali išsirinkti partiją, kurios vadovas reiškia simpatijas Putinui, demonstruoja antiislamiškas, euroskeptiškas nuostatas, nepasitvirtino. G. Vaildersas liko antras. Be abejo, toks rezultatas nuvylė ir Kremlių.

Na, o praeitą savaitgalį savaitgalį vyko rinkimai Prancūzijoje – viena pagrindinių Europos Sąjungos „varomųjų“ šalių rinko savo prezidentą. Čia vėl būta nemažai nerimo – Nacionalinio fronto vadė Marine Le Pen buvo viena iš dviejų pretendentų į šį svarbų postą. Šiaip ši išvaizdi moteris būtų papuošusi Europos šalis jau valdančių moterų gretas, deja, jos aiškios simpatijos V. Putinui ir demonstruojamas euroskeptiškumas tikrai nežadėjo nieko gero. Be abejo, Prancūzijoje mažai kam rūpi mūsų nerimas, ir ten suveikė kiti faktoriai – pirmiausia suveikė senas nusistatymas prieš šią partiją (1987 m. Marine Le Pen tėvas J. M Le Penas išgarsėjo antsemitiniais pareiškimais, tuo nuteikdamas prieš partiją visą politinį šalies spektrą), o kita priežastis būtų didesnei prancūzų daliai nepatraukli nacionalizmo idėja, ypač žinant, kad prancūzų nacionalinė sudėtis labai mišri (pagal D. Trampo lozungą „Amerika visų pirma“ M. Le Pen kalbėjo „Pirmiausia - Prancūzija“). M. Le Pen taikėsi į ekonominę ir socialinę kairiąją orientuotus rinkėjus, deklaruodama prieš globalizaciją nukreiptą ekonominį patriotizmą ir socialinį protekcionizmą, kalbėjo apie išstojimą iš euro zonos. Akivaizdu, kad didesnei daliai rinkėjų tai nepatiko.

Nors per rinkimus Nacionalinio fronto vadovė M. Le Pen surinko palyginti daug balsų, jai teko pripažinti Emanuelio Makrono (Emmanuel Macron) aiškią persvarą. Mums tai reiškia, pasak politologo Lauryno Kasčiūno, „mažiau Kremliaus Europoje nei Kremliaus būtų Le Pen pergalės atveju“. Tačiau politologas teigia, kad per daug tikėtis iš E. Makrono taip pat neverta – būtų naivu laukti jo aktyvumo skatinant NATO pajėgų stiprinimą Baltijos šalyse ar agituojant už Ukrainos narystę ES. E. Makronas bus aktyvus principo „dviejų greičių Europa“ veikėjas, o tai reiškia, kad ES stipriausios valstybės (Prancūzija, Vokietija, Italija) diktuos sąlygas likusiai Bendrijos daliai. L. Kasčiūno manymu, E. Makronas nebus pajėgus suvaldyti imigracijos ir jos santykių su terorizmu, žlungančio multikultūrizmo keliamų

KAS SLYPI UŽ JAV IR RUSIJOS PREZIDENTŲ KOMANDŲ BENDRAVIMO?

Šiuo metu pirmaujanti tema daugelyje užsienio laikraščių buvo klausimas, dėl ko JAV prezidentas Donaldas Trampas staiga atleido FTB direktorių James`ą Comey. Beveik visi linko prie nuomonės, jog tai susiję su įtartinais Amerikos prezidento komandos ryšiais su Rusijos prezidento agentais.

Nors pagrindinis JAV sostinės dienraštis „Washington Post“ šios nuomonės neatmetė, jis manė, kad „šuo gali būti pakastas giliau“. Jo požiūriu, „tik specialus prokuroras galėtų išaiškinti, kodėl D. Trampas iš tiesų „pavarė“ J. Comey.“

„Po D. Trampo begėdiško įsikišimo į FTB nepriklausomumą, – tęsė Vašingtono laikraštis, – šalies teisėsauga patiria pačią sunkiausią pasitikėjimo krizę per pastaruosius 40 metų.

Greito atsakymo reikalauja daugelis nerimą keliančių klausimų. Po to, kai D. Trampas J. Comey atleido, daugelis amerikiečių savęs klausia, ar už skandalo dėl manipuliacijos Amerikos rinkimais iš rusų pusės neslypi kažkas gerokai daugiau.“

Ir kai kurie Europos laikraščiai užsiminė hipotezę, kad D. Trampo išrinkimas Amerikos prezidentu – tai Rusijoje sumąstytas ir įgyvendintas projektas, o kiti negailėjo kandžių replikų, kaip antai:

„Trampo cirkas vėl surengė spektaklį“, – rašė Pietų Švedijos dienraštis „Sydsvenskan“ ir klausė: „Kokia yra tikroji staigaus FTB viršininko išmetimo priežastis? D. Trampas J. Comey galėjo atleisti ir anksčiau, tačiau sausį jis dar norėjo jį išlaikyti. Bet prieš beveik du mėnesius J. Comey Kongrese patvirtino, jog FTB tiria rusų įsivėlimą į JAV rinkimų kovą ir galimus kontaktus tarp D. Trampo komandos ir Rusijos

vadovybės narių.

Tad ar gali šis tyrimas būti sustabdytas išmetant FTB direktorių iš posto? Juk tai tik davė garo gausėjantiems reikalavimams paskirti specialų prokurorą su plačiais įgaliojimais nustatyti šių priekaištų pagrįstumą.

Jei D. Trampas neturi ko slėpti, tai dabar jis kaip tik daro viską, kad savo buvimą „ne prie ko“, savo nekaltumą paneigtų“.

Pasak Norvegijos dienraščio „Berlingske Tidende“, „neįmanoma neįžiūrėti ryšio tarp Comey atleidimo ir jo pradėto tyrimo dėl Rusijos įtakos. D. Trampas atrodo norintis atsikratyti grėsmės sau pačiam, todėl ir meta iš darbo jo komandos elgesį tiriantį FTB direktorių. Tai skandalinga“.

Rio de Žaneiro laikraštis „O Globo“, kaip ir daugelis kitų, pažymėjo, jog „tai pirmas kartas po Richardo M. Nixono sukulto „Watergate“ skandalo, kad prezidentas tokiu būdu atakuotų FTB.

Šis poslinkis gali privesti prie bandymo surengti D. Trumpui apkaltą. Dėl to ypač svarbu, kad JAV institucijos ištirtų, ar Rusija vykde kokias nors manipuliacijas Amerikos prezidento rinkimų atžvilgiu. Imtis šio tyrimo turėtų kokia nors nepriklausoma pusė.“

Vienos dienraštis „Standard“ teigė, jog „kaip anuomet Nixonui, taip ir Trumpui pašlijo nervai. Ir kaip per „Watergate“ skandalą Nixonas, taip dabar Trampas padarė fatališką klaidą. Juk negalima išspirti nepriklausomos agentūros vadovą tik tam, kad išsaugotum savo paties sveiką kailį.“

„Gal tai vienu pykčio priepuoliu per daug“, klausė Paryžiaus dienraštis „Figaro“ ir atsakė: „Tai bent jau didelė klaida. Apkaltos šmėkla vėl sklando po Vašingtoną.“

problemų. Prie viso šito prisideda dar ir progresuojančios socialinės problemos, susijusios su imigracijos sąlygojamais kultūriniais ir tapatybiniais reiškiniais. Tad jo pergalė gali būti tam tikra prasme laikina, o 2022 metais vyksiančiuose rinkimuose M. Le Pen bus dar ryškesnė favoritė.

Rudenį vyks nacionaliniai rinkimai Vokietijoje. Kol kas atrodo, kad Angelai Merkel pavyks išsilaikyti valdžioje, nes jos vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga laimi kai kuriuos Vokietijos federacijos žemių rinkimus, o populistinės partijos „Alternatyva Vokietijai“ populiarumas smunka. Tam įtakos turėjo ir dabartinės Vokietijos valdžios veiksmai imigracijos atžvilgiu: jau nebesvaigstama dėl multikultūrizmo privalumų, su pabėgėliais elgiamasi griežčiau ir atsaikingiau (keliami didesni reikalavimai, neskubama suteikti jiems prieglobstį). Palyginti su kitomis ES senbūvėmis, geresnė ir vokiečių ekonominė situacija. Tad greičiausiai A. Merkel teks varžytis su socialdemokratų partijos kandidatu į kanclerio postą Martinu Šulcu (Martin Schulz). Įdomu, kokių naujienų apie Kremliaus veiksmus darant įtaką Vokietijos kanclerio rinkimuose išgarsime rudenį?

Kęstutis Šilkūnas

Slovakijos sostinės Bratislavos dienraštis „Sme“ taip pat teigė, kad „jeigu D. Trampas nebūtų turėjęs ko bijoti dėl savo pagalbinių ryšių su rusais, jis nebūtų su tuos buvusius ar nebuvusius ryšius tiriančiu FTB direktoriumi pasielgęs taip brutaliai.“

Anot Amsterdamo laikraščio „Telegraf“, su D. Trampu susijusių didelių ir mažų skandalų sąrašas tikrai ilgas, bet ar šis nekilnojamojo turto magnatas ir jo sėbrai iš tiesų nesileido į tamsius sandėrius su rusais?

„Štai centrinis klausimas, kuris su J. Comey atleidimu iš pareigų tapo tik dar opesnis. Kvailiau D. Trampas ir negalėjo pasielgti kaip FTB direktorių atleisti iš pareigų“, – tarė Nyderlandų dienraštis.

Budapešto dienraštis „Nepszava“ taip pat teigė, kad „demokratų vadas Senate Chuckas Schumeris teisus: J. Comey atleistas, nes jis tirdamas rusų programišių atakas priartėjo per arti prie prezidento. Dėl to Ch. Schumeris ir reikalavo nedelsiant paskirti specialų prokurorą.“

Šanchajaus dienraštis „Jiefang Ribao“ abejojo, ar D. Trampas įstengs savo sąsają su Rusija skandalo taip greitai nusikratyti. „Juk jam turėtų būti aišku, kad ir po J. Comey atleidimo šie reikalai bus ne pamišti, bet tiriami toliau. Nejaugi jis mano, kad naujas FTB direktorius, turintis D. Trampo pasitikėjimą, galės viską sušluoti po kilimu“, – klausė Kinijos laikraštis.

Madrido dešiniųjų pažiūrų dienraštis „Mundo“ rašė, kad „jeigu būsimasis, prezidento paskirtas FTB vadovas į archyvą padės ligi šiol pasiektus D. Trampo komandos ryšių su rusais tyrimų rezultatus, bus tai pats didžiausias skandalas.“

Mykolas Drunga, LRT

NAUJAS PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS

Emmanuelis Macronas gegužės 14 d. inauguruotas jauniausiu Prancūzijos prezidentu, kuriam teks gąsdinantys iššūkiai atgaivinti šalies ekonomiką ir suteikti daugiau gyvybės kritikuojamai Europos Sąjungai.

Konstitucinės Tarybos pirmininkas Laurentas Fabiusas gegužės 14 d., sekmadienį prezidento rūmuose įvykusioje ceremonijoje paskelbė oficialius rinkimų rezultatus.

39-erių E. Macronas perėmė prezidento postą iš socialisto Francois Hollande'o, kurio penkeri metai valdžioje pasižymėjo sunkiais įveikiamu nedarbu ir teroristų išpuoliais.

LRT

SUKANKA 45 METAI PO ROMO KALANTOS PROTESTO

Gegužės 14-ąją sukanka 45 metai, kai protestuodamas prieš sovietinį režimą susidegino Romas Kalanta. Iškart po to kilusios protesto akcijos neturėjo precedento visoje Sovietų Sąjungoje, o Lietuvoje paskatino tolesnę kovą dėl šalies nepriklausomybės.

Valdo Adamkaus bibliotekoje pristatyta paroda, primenanti 1972-ųjų Kauno pavasario įvykius.

Menininko Gintaro Jaronio fotografijose – visuomenės iniciatyvos pagerbiant 1972-ųjų metų įvykius. Tai – prieš penkerius metus toje pačioje erdvėje veikusios parodos „Gėlių vaikai: Nuo pacifizmo iki barikadų” vaizdai, 2014 m. specialiai kalantinėms susibūrusių muzikantų koncerto, meninio filmo „Emilija iš Laisvės alėjos” filmavimo epizodai.

„Daliai Kauno visuomenės, akademinės visuomenės, kultūros, muzikos žmonėms kalantinių paminėjimas yra

labai natūralus ir beveik garbės reikalas. Iš čia kyla įvairiausios iniciatyvos, tai Gintaras Jaronis su savo fotoaparatu vaikščiodavo, stebėdavo, fiksuodavo tokius epizodus”, – sakė V. Adamkaus bibliotekos vadovas Arūnas Antanaitis.

Protestuodamas prieš sovietų režimą devyniolikmetis R. Kalanta 1972 metų gegužės 14-ąją Kauno muzikinio teatro sodelyje apsipylė benzinu ir, sušukęs „Laisvę Lietuvai!”, susidegino. Jo laidotuvės virto Sovietų Sąjungoje neregėtais protestais, masiniais mitingais, susirėmimais su saugumo pareigūnais.

„Patys sovietai vis rašydami tuos straipsnius ir sąmokslų teorijas visas ir jį bandydami diskredituoti dėl psichinių nestabilumų, tai jie patys sau darėsi meškos paslaugą, kadangi jie patys pastoviai primindavo apie R. Kalantą, primindavo tą šūkį, kad aš „už laisvę Lietuvai” tai darau”, – pasakojo VDU filo-

sofijos dėstytojas, kalantinių organizatorius Rytis Bulota.

Muzikinio teatro sodelyje, vietoje, kur susidegino R. Kalanta, buvo padėta gėlių, vyko roko muzikos koncertas „Laisvės miesto ritmas”. Renginyje buvo pristatytos Leonido Donskio ir 1972-ųjų Kauno pavasario dalyvių vizualinės projekcijos-hologramos, sukurtos VDU Multimedijos laboratorijoje.

Po R. Kalantos žūties nesankcionuoti protestai dar labiau paaštrėjo, sovietų valdžiai mėginus paankstinti 19-mečio jaunuolio laidotuves. Į Kauno gatves išėjo keli tūkstančiai žmonių. Jiems malšinti pasitelkta daugiau kaip dukart tiek milicininkų ir kariškių. Per dvi protestų dienas suimta apie pusė tūkstančio demonstrantų.

Šiandien sutinkama, kad 1972-ųjų pavasaris – neeilinis Lietuvos istorijos puslapis, nes Kauno įvykiai turėjo reikšmingos įtakos burtis Sąjūdžiui ir siekti Lietuvos nepriklausomybės.

R. Kalantos susideginimas tuomet sukėlė atgarsį



Paminklas Romai Kalantai lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje, JAV.

ne tik Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje, bet atkreipė dėmesį į okupuotos šalies padėtį ir tarptautiniu mastu.

Gegužės 14-oji Lietuvoje minima kaip Pilietinio pasipriešinimo diena.

LRT

LIETUVOS IR JAPONIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRŲ DERYBOS



Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (kairėje) ir Japonijos užsienio reikalų ministras Fumio Kishida. **LR URM nuotr.**

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius gegužės 10 dieną baigdamas darbo vizitą Japonijoje susitiko su šios šalies užsienio reikalų ministru Fumio Kishida. Apžvelgę pastaraisiais metais sparčiai besiplėtojančius Lietuvos ir Japonijos ryšius, ministrai sutarė toliau juos stiprinti politinėje, saugumo, ekonominėje, mokslo ir inovacijų srityse, taip pat artimiausiu metu pasirašyti Dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį.

„Lietuvos ir Japonijos santykiai įgavo pagreitį ir vystosi labai sparčiai ne tik vyriausybių, bet ir verslo, miestų, sportininkų lygmenyje, todėl vyriausybės turi ir toliau nuolat remti šias pastangas”, – sakė L. Linkevičius. Jis pabrėžė, kad Lietuva ir Japonija, pradėjusios kurti santykius istorinių ir žmogiškų ryšių pagrindu,

pereina į naują santykių etapą, kuriame dominuos aukštosios technologijos.

„Su kolega Japonijos užsienio reikalų ministru aptarėme tolesnius žingsnius, prisidėsiančius prie dvišalių santykių gilinimo – artimiausiu metu bus pasirašytas Lietuvos ir Japonijos susitarimas dėl dvigubo apmo-

kestinimo išvengimo, taip pat pradėsime derybas dėl darbo atostogaujant susitarimo pasirašymo”, – po susitikimo pažymėjo L. Linkevičius.

Ministrai apsikėitė įžvalgomis apie svarbiausius regioninius įvykius. L. Linkevičius pakvietė kolegą apsilankyti Lietuvoje kitamet, kai bus minimas modernios valstybės šimtmetis.

Japonija per pastaruosius metus tapo viena pagrindinių Lietuvos partnerių Azijos ir Ramiojo vandenyno regione. Pagal 2016 m. duomenis, Japonija yra pirmoji eksporto rinka lietuviškoms prekėms Azijoje. Japonija taip pat yra pirmaujanti rinka atvykstamojo turizmo sektoriuje bei svarbiausias partneris regione mokslo ir inovacijų srityje.

LR URM

ES KINO FESTIVALYJE LOS ANDŽELE – LIETUVIŲ REŽISIERĖS G. ŽICKYTĖS FILMAS



Festivalio dalyviai su Los Andželo Lietuvos generalinio konsulato darbuotojais Europos Sąjungos kino festivalyje.

LR URM

Los Andžele gegužės 9–15 dienomis vyko Europos Sąjungos kino festivalis „Starring Europe– New Films from the EU”, kurį kartu su kino asociacija „American Cinematheque” organizuoja Lietuvos generalinis konsulas Los Andžele ir Austrijos, Belgijos, Čekijos, Estijos, Italijos, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Liuksemburgo, Suomijos, Prancūzijos, Vengrijos ir Vokietijos konsulinės įstaigos.

Šių metų programoje buvo parodytas daug tarptautinių apdovanojimų laimėjęs Giedrės Žickytės režisuotas dokumentinis trumpametražis filmas „I’m Not From Here”, kuris sulaukė Los Andželo žiūrovų dėmesio ir simpatijų.

Lietuvos generalinis konsulas Los Andžele Darius Gaidys pabrėžė, kad kas kart, kai didžiuosiuose kino ekranuose matomas Lietuvos vardas, o režisieriai, aktoriai ir prodiuseriai laimi apdovanojimus, Lietuva pasauliui pristatoma kaip kino kūrėjų šalis.

„Lietuviška kino kūryba tampa vis labiau matoma ir žinoma Holivude. Tai suteikia daugiau galimybių mūsų režisieriams pristatyti filmus, kuriuose pasakojama ir skaudi mūsų šalies istorija bei dramatiški likimai”, – sakė D. Gaidys.

„Labai džiaugiuosi, kad mūsų filmas grįžta į Los Andželo kino teatrų tokio puikaus festivalio programoje. Šį filmą Jungtinėse Amerikos

Valstijose pirmą kartą pristatėme prieš pusę metų vykusiose prestižinėse „Tarptautinės dokumentikos asociacijos” ir „The New York Times” organizuotose peržiūrų serijose”, – minėjo filmo autorė režisierė Giedrė Žickytė.

Filmas „I’m Not From Here” jau pelnė daugiau nei 20 tarptautinių prizų, tarp jų ir Europos kino akademijos nominaciją už geriausią Europos trumpametražį filmą. Režisierė Giedrė Žickytė yra sukūrusi filmus „Kaip mes žaidėme revoliuciją” ir „Meistras ir Tatjana”, o dabar kuria naują filmą apie garsų lietuvių pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui dalyvį Simą Kudirką.

LR URM

LIETUVOJE – JAV GYNYBOS SEKRETORIUS J. MATTIS

Gegužės 10 d. į Lietuvą pirmojo oficialaus vizito atvykusį Jungtinių Amerikos Valstijų gynybos sekretorių Jamesą Mattisą (James Mattis) pasitiko Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Vytautas Žukas. Vizito metu vyko dvišaliai pokalbiai su Lietuvos Respublikos Prezidente Dalia Grybauskaite ir krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu. Juose pareigūnai aptarė dvišalį karinį bendradarbiavimą ir priemones, kurios dar labiau sustiprins Lietuvos ir regiono saugumą. Vėliau JAV gynybos sekretorius dalyvavo bendruose darbo pietuose su Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrais.

Jungtinės Amerikos Valstijos yra ištikima Lietuvos gynybos partnerė ir pasirengusi bet kuriuo metu apginti Lietuvą ir Baltijos šalis, jei iškiltų tokia būtinybė, sakė į Lietuvą atvykęs JAV gynybos sekretorius Jamesas Mattisas (James Mattis). Susitikime su krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu jis ne kartą akcentavo JAV įsipareigojimą stiprinti saugumą rytinėje NATO dalyje. „Šis vizitas yra dar vienas svarbus įrodymas, jog Lietuva turi stiprius sąjungininkus ir gali jaustis saugi“, – sako krašto apsaugos ministras R. Karoblis.

Po susitikimų Prezidentūroje ir darbo pietų JAV ir

Baltijos šalių gynybos ministrai vyko į Generolo Silvestro Žukausko poligoną Pabradėje. Čia jie susitiko Lietuvoje dislokuotais JAV pajėgų kariais, Lietuvos karinių pajėgų atstovais ir Lietuvoje dislokuoto NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinės grupės kariais, apžiūrėjo karių naudojamą techniką ir ginkluotę.

JAV yra Lietuvos strateginė partnerė ir pagrindinė mūsų saugumą užtikrinanti sąjungininkė. Pasikeitus saugumo situacijai regione ir Europoje 2014 m. pavasarį, JAV ir Lietuvos gynybinis bendradarbiavimas tapo gerokai intensyvesnis, o JAV karinio buvimo ir veiklos apimtys išaugo. JAV pirmosios atsiuntė oro gynybos pastiprinimą – papildomus oro naikintuvus bei pajėgas tęstiniam buvimui į Baltijos valstybes. JAV kariai dalyvauja Lietuvoje rengiamose karinėse pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, įgyvendinant NATO parengties veiksmų planą, (angl. *NATO Readiness Action Plan, RAP*), parengtą Velso susitikimo metu 2014 m. rugsėjo 5 d., į Lietuvos Respubliką JAV siunčia rotuojamas pajėgas pagal operaciją „Atlanto ryžtas“ (angl. *Operation Atlantic Resolve*), įgyvendina Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvą (angl. *European Reassurance Initiative*) ir vykdo kitas saugumo užtikrinimo priemones.

Ypač Lietuvos ir JAV ben-



Iš kairės: Latvijos krašto apsaugos ministras Raimondas Bergmanis, Jungtinių Amerikos Valstijų gynybos sekretorius Jamesas Mattisas (James Mattis), Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, Estijos krašto apsaugos ministras Margus Tsahkna.

LR KAM nuotr.

dradarbiavimas gynybos srityje sustiprėjo, kai šių metų sausį Lietuva ir JAV pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Ja dar kartą patvirtintas abiejų šalių įsipareigojimą dirbti kartu stiprinant NATO aljansą, didinant Europos saugumą ir kovojant su globalinėmis saugumo grėsmėmis.

„Lietuvai stojant į NATO JAV duotas įsipareigojimas ginti mus šiandien yra stipresnis nei bet kada. Visos trys Baltijos šalys susiduria su tomis pačiomis grėsmėmis iš Rytų. Labai svarbu, kad ir mūsų saugumo partneriai vienodai supranta mums kylančias grėsmes ir

įsitraukia į mūsų saugumo stiprinimą“, – po susitikimų sakė R. Karoblis. Pasak jo, Pentagono vado vizitas į vieną iš trijų Baltijos valstybių rodo Lietuvos pastangų stiprinant saugumą regione pripažinimą.

„Atvykau čia klausytis. Viskas labai paprasta: mes stovime kartu, tad turime kalbėtis. Nepamirškite, jog esate NATO nariai“, – susitikimų metu sakė gen. J. Mattis.

Krašto apsaugos ministras padėkojo J. Mattis už JAV paramą Lietuvai stiprinant saugumą. Dvišaliame susitikime gynybos vadovai aptarė Lietuvos gynybos finansavimo didinimą, bendrą gynybą bei

būtinybę stiprinti gynybos pajėgumus, taip pat ir oro gynybą bei nuolatinio JAV karių dislokavimo Lietuvoje galimybę. Akcentuota būtinybė stiprinti visuomenės pasirengimą pasipriešinimui. R. Karoblis pabrėžė, jog Lietuva turi ypatingai motyvuotą kariuomenę ir stiprią visuomenės paramą. Tarp kitų klausimų aptartos ir Lietuvos pastangos kovoti prieš Rusijos propagandą.

Nuo paskyrimo pradžios J. Mattis yra susitikęs su Vokietijos, Italijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Turkijos, Norvegijos, Suomijos, Čekijos gynybos ministrais.

LR KAM

PADĖKA LENKIJAI UŽ INDĖLĮ Į REGIONO SAUGUMĄ



Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius gegužės 12 dieną Vilniuje susitiko su Lenkijos Respublikos nacionalinio saugumo biuro vadovu Pawełu Solochu. LR URM nuotr.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius gegužės 12 dieną Vilniuje vykusiam susitikime su Lenkijos Respublikos nacionalinio saugumo biuro vadovu Pawełu Solochu aptarė NATO darbotvarkę, bendras pastangas stiprinti šalių pasirengimą atremti grėsmes. „Lietuva labai vertina Lenkijos indėlį į mūsų saugumą – glaudus bendradarbiavimas su Lenkija yra svarbi Lietuvos saugumo ir gynybos plėtojimo dalis“, – pabrėžė L.

Linkevičius. Pasak ministro, tai, kad Lenkija yra pasiryžusi toliau reikšmingai įsitraukti į regiono saugumo reikalus, liudija aktyvus šios šalies dalyvavimas NATO Baltijos oro policijos misijoje. Lenkijos karinės oro pajėgos nuo šių metų gegužės mėnesio pradžios jau septintą kartą (daugiausiai iš visų NATO šalių) perėmė budėjimą misijoje. Pokalbio metu aptartas NATO šalių vadovų susiti-

kimas, vyksiantis gegužės 25 d. Ministras atkreipė dėmesį, kad dabartinių iššūkių ir grėsmių kontekste transatlantinių santykių svarba yra didžiulė. „Tvirtas transatlantinis ryšys yra gyvybiškai svarbus mūsų saugumui ir gerovei. Artėjančiame NATO susitikime tai bus pagrindinis klausimas“, – pažymėjo L. Linkevičius. Lenkijos ir Lietuvos atstovai sutarė, kad reikia ir toliau išlaikyti glaudžius santykius

su JAV administracija, stiprinti karinį bendradarbiavimą ir siekti didesnio JAV įsitraukimo į regiono saugumo užtikrinimą.

Nacionalinio saugumo biuro, kuriam nuo 2015 m. rugpjūčio 7 d. vadovauja P. Solochas, misija – patarti ir padėti Lenkijos Respublikos Prezidentui įgyvendinti saugumo ir gynybos politikos uždavinius. Lenkijos atstovų vizito tikslas – apsikeisti informacija apie saugumo padėtį regione, susipažinti su Lietuvos atstovų regiono grėsmių vertinimu, aptarti dvišalio bendradarbiavimo klausimus.

Vizito Lietuvoje metu P. Solochas taip pat susitiko su Lietuvos Respublikos Prezidentės patarėjais ir krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu. Lenkijos delegacija nuvyko ir į Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazę Šiauliuose, kur aplankė Lenkijos karinių oro pajėgų karius, budinčius NATO Baltijos oro policijos misijoje.

LR URM

LIETUVOS IR UKRAINOS VERSLININKŲ PARAMA GELBĖS UKRAINOS KARIŲ GYVYBES

Gegužės 12 d. LR ambasadorius Ukrainoje Marius Janukonis, gynybos atašė Algirdas Norkus bei LR Garbės konsulas Dnipropetrovsko srityje Vitalijus Pivniakas dalyvavo paramos perdavimo Dnipro klinicinei I.Mečnikovo ligoninei ceremonijoje.

Lietuvos ir Ukrainos verslo klubo nariai ligoninės vadovams įteikė apie 6,000 eurų vertės medikamentų, labai reikalingų gydant sunkiai sužeistus Ukrainos karius, kurie iš karo veiksmų zonos Rytų Ukrainoje gabenami į šią ligoninę. Ceremonijos metu M.Janukonis pažymėjo jau trejus metus trunkantį pasiaukojamą ligoninės personalo darbą gelbėjant sunkiausiai sužeistų karių gyvybes. Per šį laikotarpį, LR Krašto apsaugos ministerija bendradarbiaudama su I.Mečnikovo ligonine priėmė reabilitacijai Lietuvoje daugiau kaip šimtą Ukrainos karių.

LR URM

LIETUVIŲ FONDO 54-AJAM SUVAŽIAVIMUI PASIBAIGUS



Lietuvių Fondo narių metinis suvažiavimas 2017 m. gegužės 6 d. vyko Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Susirinkę į suvažiavimą LF nariai turėjo apie ką pakalbėti. Lietuvių Fondas, šiais metais švęsiantis savo 55-

įteikė M. Gudynui simbolinę dovanėlę – LF marškinėlius, kuriais konsulas vilkėjo visą likusį suvažiavimą.

LF Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narė Angelė Kavak perskaitė PLB pirmininkės Dalios Henke sveikinimą ir įteikė suvažiavimui lietuviškos duonos kepalą, o JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijos



Vyksta registracija.

metį, savo narių ir rėmėjų dėka yra sukaupęs per 39,5 mln. dol. kapitalą, o lietuviškai veiklai remti ir studentų stipendijoms nuo savo įsikūrimo pradžios yra skyręs beveik 20 mln. dol. Fondas pagrįstai džiaugiasi, kad 2017 metais lietuvių išlaikymui ir puoselėjimui galėjo skirti 700,000 dol.

Suvažiavimą pradėjo LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas. Lietuvos himną sugiedojo Maironio lituanistinės mokyklos 4 klasės mokiniai (mokytoja Loreta Lagunavičienė, muzikos mokytoja Revita Durtinavičiūtė).

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos direktorius kun. Algis Baniulis, SJ, sukalbėjo maldą ir perskaitė po paskutinio suvažiavimo mirusių LF narių pavardes. Pagerbiant mirusiuosius smuiku griežė jaunoji smuikininkė Emilija Sutterlin, o žvakę jų atminimui uždegė neseniai Amžinybės iškeliavusio Lietuvių Fondo įkūrėjo dr. Antano Razmos sūnus - LF tarybos narys Antanas Razma, Jr.

Suvažiavimą sveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Iškeldamas Fondo ir jo įkūrėjo dr. A. Razmos idėjos prasmingumą, generalinis konsulas sakė, kad prašymus paramai gauti rašantieji turėtų atsakyti į klausimą, kokia projekto nauda ir prasmė Lietuvai? LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas

reikalams Laima Liutkienė pasveikino suvažiavimo dalyvius JAV LB KV pirmininkės Sigitos Šimkuvienės vardu. Lietuvių Fondą sveikino Rako skautų stovyklavietės atnaujinimo komiteto pirmininkas Donatas Ramanauskas ir, skautų vardu dėkodamas už paramą ruošiantis skautijos 100-mečiui, įteikė Fondui padėkos lentelę.

LF suvažiavimo sekretorė Laima Apanavičienė perskaitė 2016 m. suvažiavimo protokolą. Registracijos komisijos pirmininkei Daivai Litvinskaitei pranešus, kad suvažiavimo kvorumas yra, praėjusių metų suvažiavimo protokolą buvo patvirtintas aklamacijos būdu.

Suvažiavimo metu vyko rinkimai į LF tarybą



Pranešimą skaito LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas.

ir į LF Kontrolės komisiją. Nominacijų komiteto pirmininkė Audronė Karalius supažindino suvažiavimo dalyvius su kandidatais į LF tarybą ir Kontrolės komitetą. Pasibaigus 5 LF tarybos narių 3 metų kadencijai į LF tarybą iš 6 kandidatų buvo renkami 5 (penki) nauji nariai. Į Kontrolės komitetą nariai

kandidatuoja vienerių metų kadencijai. Buvo renkami 3 asmenys (kandidatavo 3).

LF tarybos narys Dalius Vasys suvažiavimui pristatė LF įstatų 35 paragrafo pakeitimą. Kilus klausimui, kodėl reikia keisti šį paragrafą (Eglė Juodvalkė), buvo paaiškinta, kad tai daroma pasikeitus Ilinojaus valstijos įstatymui.



54-asis LF suvažiavimas.

Pakeitimas daromas norint suderinti LF įstatus su valstijos įstatymais.

Suvažiavimo dalyviai susidomėję iš klausė LF tarybos pirmininko Sauliaus Čyvo, LF valdybos pirmininko Mariaus Kasniūno, Finansų komiteto (Arvydas Tamulis), išdininko (Vytenis Kirvelaitis), Pelnų skirstymo komisijos (Jozas Kapačinskas), Kontrolės komiteto (perskaitė Milda Davis) ir Plėtros komiteto (perskaitė Agnė Vertelkaitė) pranešimus.

Kol buvo skaičiuojami balsai, salėje vyko diskusijos. Jose dalyvavo „Bičiulystės“ leidėja Ligija Tautkuvienė, „Draugo“ fondo pirmininkė Marija Remienė, klausimus kėlė Vytautas Vaitkus, Janina Udrienė, Marguette Park pirmininkė Aušrelė Sakalaitytė.

Po diskusijų Balsavimo komisijos pirmininkė Alina Akulič pranešė, kad į LF tarybą išrinkti Tauras Bublys, Milda Davis, Jozas Kapačinskas, Gintaras Vaišnys ir Dalius Vasys, į Kontrolės komitetą – Ričardas Chiapetta, Rimas Kapačinskas, Vacys Šaulys.

Už LF įstatų 35 paragrafo pakeitimą gauti 6397, prieš – 722 balsai. Suvažiavimas plovimu pritarė balsavimo kortelių sunaikinimui.

Suvažiavimas baigė savo darbą. Po suvažiavimo vyko LF tarybos posėdis. Posėdyje LF tarybos pirmininku vienerių metų kadencijai perrinktas Saulius Čyvas, valdybos pirmininku – Marius Kasniūnas.

Baigėsi suvažiavimas, tačiau LF darbai nesibaigia. Ar gyvuos LF dar 50 metų, priklauso nuo mūsų visų. Tad svarbu ne tik prašyti paramos iš Fondo, svarbu pačiam tapti Fondo nariu. Tik turėdami skaitlingą organizaciją, dariniai dirbdami užtikrinsime Fondo gyvavimą

Laima Apanavičienė



Į LF tarybą išrinkti (iš kairės): Tauras Bublys, Milda Davis, Jozas Kapačinskas, Gintaras Vaišnys ir Dalius Vasys.

Arūno Klibo nuotraukos.

KVIETIMAS

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas kelia sparnus – pasibaigus kadencijai jis su šeima grįžta į Lietuvą. Gerbiamo konsulo išlydėtuvių ir padėkos renginys vyks **birželio 3 d., šeštadienį, 2 val. po pietų** Pasaulio lietuvių centre, R. Riškienės salėje. Organizatoriai džiaugiasi, kad prie jo jungiasi daug lietuviškų organizacijų, parapijos, šokių grupės, ansambliai, institucijos ir verslininkai. Toks visų mūsų dalyvavimas šiame renginyje bus tinkamas atsakas į nuolatinį konsulo raginimą Čikagos ir apylinkių lietuviams dirbti kartu.

Sudarytas jungtinis renginio komitetas, kuris juo rūpinasi. Kitas komiteto posėdis vyko **gegužės 15 d., pirmadienį, 7 val. vakaro** Pasaulio lietuvių centro Posėdžių kambaryje. Visos organizacijos yra kviečiamos dalyvauti. Negalintys dalyvauti gali prisijungti telekonferencijos būdu. Norėdami prisijungti telefonu, skambinkite 1-712-432-0385. Atsakovas paprašys kodo – kodo numeris yra 215-274#.

Yra ruošiama Padėkos knyga – organizacijos kviečiamos



atsiųsti 1 puslapio tekstą, šalia kurio galima pridėti ir organizacijos bendravimo su konsulu metu darytą nuotrauką. Padėkos žodžius, palinkėjimus gerb. konsului renka Maironio mokyklos vedėja Goda Misiūnienė: gmsiunien@maironis.org. Tekstus ir

nuotraukas reikia pristatyti **iki gegužės 15 d.** Nedelskime! Čikagos lietuviai ir miesto svečiai kviečiami dalyvauti bendrame atsisveikinimo pobūvyje. Programoje – iškilmingoji dalis, meninė programa ir vaišės. Visi esate laukiami!

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO NAUJIENOS

Reta diena, kad į Litanistikos tyrimo ir studijų centrą neužsuktų svečių. Kovo pradžioje pas mus lankėsi viešnia iš Lietuvos - prodiuserė Rasa Miškinytė ir vieno iš Litanistikos tyrimo ir studijų centro įkūrėjų istoriko, bibliografo, publicisto, teisininko, visuomenininko, skauto Jono Dainausko sūnus dr. Jonas Rimvydas Dainauskas. R. Miškinytė renka medžiagą būsimam filmui apie istoriką J. Dainauską, kuris tiek metų dirbo ir savo žinias bei sugebėjimus atidavė Lietuvai. Prodiuserė domėjosi LTSC esančiu J. Dainausko archyvu ir biblioteka, kurią 2000 m. jo šeima atidavė mums. Tikimės, kad šis projektas pavyks ir po keleto metų sulauksime filmo apie šią iškilią asmenybę.

Jau ne pirmi metai sulaukiame nemažos pagalbos iš Lietuvos edukologijos universiteto studentų, atliekančių praktiką lituanistinėse mokyklose. Laura Bendaravičiūtė, Giedrė Namikaitė, Austėja Šlivinskaitė ir Augustina Palionytė, šįmet atlikusios praktiką Maironio lituanistinėje bei Čikagos lituanistinėje mokyklose, vieną dieną per savaitę talkino ir Litanistikos tyrimo ir studijų centre. Studentės katalogavo periodinius leidinius, renginių programas, atvirukus, kalendorius ir kitą archyvinę

medžiagą. Atlikdamos tokius darbus jos turėjo galimybę išsamiau susipažinti su įvairiapuse JAV lietuvių veikla.

Džiaugiamės, kad mūsų paruoštos parodos sėkmingai pristatomos lietuviškose bendruomenės. Kovo 12 d., sekmadienį, Niujorko Apreiškimo parapijoje vykusiame Kovo 11-osios minėjime buvo pristatyta LTSC paroda „Atversim dainų švenčių skrynią“. Minėjimą surengė JAV Lietuvių Bendruomenės Niujorko miesto apylinkė kartu su NY ateitininkais, kurie šventė Šeimos šventę.

Kovo 25 d. LTSC lankėsi Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, kurį lydėjo LR generalinis konsulas Marijus Gudynas. Svečiai apžiūrėjo LTSC saugomus archyvus bei susipažino su atliekamais darbais. Apie LTSC veiklą pasakojo LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, vicepirmininkė Kristina Lapienytė bei Muzikologijos archyvo direktorė Genutė Razumienė.

Kovo 30 d. mus aplankė LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas ir žurnalistė, TV ir kino režisierė, viena žinomiausių Lietuvos dokumentinio kino kūrėjų Giedrė Žickytė. Režisierė Čikagoje esančiame Gene Siskel kino

centre pristatė savo režisuotą filmą „Meistras ir Tatjana“, sulaukusį didžiulio žiūrovų susidomėjimo. Šiuo metu G. Žickytė kuria filmą apie Simą Kudirką, tad užsukusi į LTSC režisierė apsidžiaugė mūsų archyvuose radusi nemažai įdomios istorinės medžiagos apie šį pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui dalyvį, ilgą laiką buvusį kovos dėl Lietuvos laisvės simboliu.

Balandžio 22 d. LTSC paroda „Sportas JAV lietuvių gyvenime“ buvo pristatyta Lietuvos Nepriklausomybei skirtame ŠALFASS krepšinio turnyre, vykusiame Rytiniame Long Ailende.

Balandžio 25 d. sulaukėme svečio iš Portlando (OR) – JAV lietuvių istorija besidomintis Vilius Žalpys mūsų archyvuose praleido kelias dienas ieškodamas archyvinės medžiagos savo ruošiamai knygai apie pirmuosius lietuvius, įsikūrusius Šiaurės Vakarų Amerikoje. Svečias džiaugėsi mūsų fonduose radęs įdomios ir vertingos istorinės medžiagos.

V. Žalpys jau ne pirmi metai domisi JAV lietuvių istorija, yra sukaupęs nemažai medžiagos apie Vakarų kraštyje gyvenusius lietuvius. Prieš keletą metų surinkęs lėšų pastatė du atminimo pa-

ANGLIJA

Diskusija: Ambasada be valstybės

Gegužės 25 d., ketvirtadienį, 18:30 val. kviečiame į intriguojančią diskusiją apie Lietuvos diplomatinę tarnybą Jungtinėje Karalystėje XX a. ketvirtajame ir penktajame dešimtmečiuose.

Lietuvai praradus nepriklausomybę 1940 m., jos diplomatinė atstovybė Londone tęsė veiklą. Nepaisant teisinių ir ekonominių sunkumų, tarpukario diplomatų Broniaus Kazio Balučio, o vėliau - Vinco Balicko, vadovaujama pasiuntinybė per visą okupacijos laikotarpį užtikrino, jog Lietuvos balsas Jungtinėje Karalystėje būtų girdimas.

ARGENTINA

Susivienijimo lietuvių Argentinoje visuotinis narių susirinkimas. Įvyko balandžio 29 d. mūsų būstinėje, kur buvo informuota, apsvastyta ir priimta praeitų metų mūsų draugijos veikla ir metinis SLA balansas.

Pasikeitė draugijos nario mėnesio mokestis: nuo liepos mėn. suaugusiems: 30 dol., vaikams ir pensininkams – 15 dol.

Konsulinė misija į Buenos Aires ir Montevideo. Birželio mėn. Lietuvos Respublikos ambasada Ispanijos Karalystėje rengia konsulinę misiją į Buenos Aires, Argentiną ir Montevidejų Urugvajuje. Konsulinės paslaugos Argentinoje bus teikiamos 5 – 7 dienomis, Lietuvos Respublikos generalinio garbės konsulato patalpose adresu: Av. Paseo Colon 275, auk. 11, Buenos Aires.

Buenos Airės švenčia Lietuvą. Buenos Airių miesto savivaldybė šįmet paren-

minklus Roslyn ir Cle Elum kapinaitėse palaidotiems lietuviams ir pasirūpino, kad tos kapinaitės būtų sutvarkytos.

Svečias atsivežė trispalvę, kurią jis gavo dovanų iš savo tetos – šią Lietuvos vėliavą 1919 m. pasiuvo Viliaus močiutė Marijona Žalpienė, paprašyta Lietuvos diplomato Broniaus Kazio Balučio. Trispalvė buvo iškelta per iškilmės Mildos svetainėje. Gali būti, kad tai pirmoji Amerikoje pasiūta trispalvė.

Kelių mėnesių stažuotę LTSC atliko trys Vilniaus universiteto studentės – magistrės Ieva Astromskaitė, Gabrielė Paurytė ir doktorantė Rūta Lazauskaitė. Gegužės pradžioje po 3 mėnesių stažuotės atgal į Lietuvą išlydėjome paskutinę stažuotoją.

Diskusijoje diplomatijos istorikai dr. Asta Petraitytė Briedienė ir prof. Geoffrey Swain supažindins su Lietuvos diplomatinės tarnybos Jungtinėje Karalystėje užkulisiais, jos politinėmis, istorinėmis ir teisinėmis veiklos aplinkybėmis.

Renginys vyks anglų kalba. Diskusija skiriama pasiuntinio Broniaus Kazio Balučio (1880-1967) atminimui.

Lietuvos ambasada Londone. Gegužės 25 d., ketvirtadienis, 18:30 val. Renginys nemokamas, registracija – <https://www.event-brite.co.uk/e/an-embassy-without-a-state-the-lithuanian-diplomatic-service-in-the-uk-during-and-after-world-war-ii-tickets-34501174943>

LR ambasada IK inf.

gė kitataučių bendruomenių, kurios savaitgaliais pasirodo prie Gegužės aikštės su savo šokiais, choralais, meno ir valgiais, programą. Sekmadienį, birželio 4 d., lietuviai bus kartu su Lenkijos bendruomene Argentinoje. Dalyvaus „Nemuno“ lietuvių kultūros draugija, Aušros Vartų parapija, Argentinos lietuvių sąjunga, Argentinos lietuvių centras, muziejus Olgburn, Mindaugo lietuvių katalikų draugija, „Laisva Lietuva“ Tandil, Kordobos provincijos „Kalnų Saulė“ ir Susivienijimas lietuvių Argentinoje. Kviečiame visus aplankyti nuo 12 iki 18 val.

Vilniaus universiteto kinetinio teatro pasirodymas. Minint tarptautinę darbininkų dieną, mūsų draugijoje buvo paruošti pietūs ir ta proga mus aplankė Vilniaus universiteto kinetinio teatro trupė, vadovaujama Andriaus Pulkauninko, su savo spektakliu.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje inf.

Studentės padėjo tvarkyti, kataloguoti bei skaitmeninti LTSC saugomus archyvus, susipažino su LTSC veikla, taip pat nemažai sužinojo apie Čikagos lietuvių bendruomenės bei LR Generalinio konsulato Čikagoje veiklą. Šį projektą remia Švietimo mainų paramos fondas.

Litanistikos tyrimo ir studijų centro paruošta paroda „Nupinsim margą šokių pynę“ apie turtingą Šiaurės Amerikos lietuvių šokių švenčių istoriją pristatyta LR generaliniame konsulate Niujorke, kur vyko Laimos Vince knygų pristatymas ir susitikimas su buvusiu generaliniu konsulu New York’e Valdemaru Sarapinu ir Vyte Sarapiniene.

LTSC vicepirmininkė Loretą Timukienė

ATIDARYTA LIETUVOS DAILININKO DARBŲ PARODA „DIDŽIOSIOS MOTINOS ESMĖS ATSPINDYS”



„Didžiosios motinos esmės atspindys” parodos atidarymas.

A. Vertelkaitės A. nuotr.

Nuo gegužės 4 d. generaliniame konsulate Čikagoje pristatoma dailininko Lino Bernoto darbų paroda „Magna Mater Essence Reflection”. Atidarymo renginyje asmeniškai dalyvavo Vilniuje gyvenantis ir kuriantis menininkas, kurio paveikslai pirmą kartą pristatomi Jungtinėse Amerikos Valstijose. Susirinkusius sveikindamas generalinis konsulas Marijus Gudynas džiaugėsi, jog konsulate pristatoma jau trečia iš Lietuvos atkeliavusi ekspozicija, ir reiškė nuoširdų dėkingumą šį projektą inicijavusiai ir asmeninėmis lėšomis finansavusiai lietuviško meno

entuziastei bei propaguotojai poniai Gailei Dagilienei.

„Kiekvienas šalia esantis žmogus yra unikumas. Kiekvienas iš mūsų esame ypatingas. Ir kiekvienas iš mūsų esame gimę iš Moters – Didžiosios Motinos. Moteris yra Meilės esmė. Gyvybės esmė. Mirties esmė. Atomų, Materijos ir Anti-materijos esmė. MAGNA MATER – Begalybės esmė. Toks yra mano pasaulio matymas - leiskite jums jį pristatyti...” – apie savo parodą sako dailininkas Linas Bernotas. Atidarymo svečiai domėjosi ir prašė dailininko papasakoti apie kūrinių potekstę,

ieškojo juose paslėptų simbolių, dalinosi savomis interpretacijomis. Šiltoje ir betarpiškoje vakaro atmosferoje lankytojai bendravo, vaišinosi.

Kviečiame norinčius apžiūrėti parodą atvykti į konsulatą iš anksto susitarus tel. 312-994-8260 arba el. paštu kons.cikaga@urm.lt. Konsulato adresas: NBC Tower, 455 N Cityfront Plaza Drive, Suite 800, Chicago, IL 60611. Numatoma, jog beveik dvidešimt iš Lietuvos atsiųstų meno kūrinių bus pristatyti ir kituose JAV miestuose.

Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje informacija

TREMTIES PRISIMINIMAI TETOS RENĖS ATSIMINIMAI: PAPRASTO ŽMOGAUS 1946-1956 KANČIOS

Dukterėčios surinkti atsiminimai iš Tetos Renės dienoraščio

Sophia Gruzdys-Laino

1946 metų sunkūs darbų prisiminimai.

Buvau 24 metų. Pinigai buvo červonsai – menkos vertės. Dar gyvas Stalinas. 1946 metais gegužės 23 dieną suėmė mane už išeikvojimą – buvau kaltinama išeikvojusi tūkstantį parduotuvės červonsų (nors nesijaučiau kalta).

Tikroji kaltininkė - vedėja „Sirvelytė” - buvo išėjusi atostogų, o aš perėmiau jos pareigas nesigilindama į dokumentus, kurie greičiausiai buvo negerai. Taigi,ėjau vedėjos pareigas Šančių uždaroje autobusų garažo parduotuvėje. Kieme dirbo ir vokiečių belaisvių, kuriems vis nunešdavau duonos (ir jie gi žmonės). Už tą mane taip pat apkaltino. Parduotuvėje kartu dirbo pardavėja – arši komunistė, kuri labai skundė mane, kad vokiečiams duonos duodavau. Matyt, ji irgi prisidėjo išeikvoti parduotuvę. Ir teisme labai liudijo, kad esu fašistė ir kenkiu tarybinei valdžiai. Ir dar liudijo vienas rusas - autobusų stoties kadrų viršininkas.

Suėmę pirmiausia nuvedė mane pas prokurorą (Laisvės Alėjoj) į „teismą”, o paskui jau į KPZ (*kamera predvaritelnav zakliučenija* – laikinojo sulaikymo kamera, rus.) areštinę Gedimino gatvėj. Ten prabuvau kelias dienas, paskui papuoliau į kalėjimą A. Mickevičiaus gatvėje (dabar, atrodo, ten mokykla). Sunku buvo - apsakoti neįmanoma. Varydavo į darbus plauti didžiulius katilus, prižiūrėtojas buvo Lietuvos rusas, labai blogas žmogus – labai bijojau jo, nes nekenė kalinių. Išbuvau kalėjime iki spalio pradžios, paskiau išvežė į Vilniaus kalėjimą - Lukiškes. Ten neilgai teišbuvau – atvažiavo kalėjimo kareiviai, kurie rinko kalinius darbams į Rusiją.

Vieną dieną išrikiavo moteris ir išskirstė, kam važiuoti į Sibirą. Aš patekau į jų būrį... Spalio mėnesį (per vidurį) jau vedė su šunimis mus į Vilniaus geležinkelio stotį. Mūsų buvo 500 kalinių - moterų ir vyrų. Visi lietuviai - vis už politiką, už „išeikvojimus”. Traukinyje

buvo baisiai šalta, o mes neturėjom tinkamos aprangos. Bevažiuojant orai vis ėjo šaltyn, kartais net plaukai prišaldavo prie vagonų sienų (vagonai kiauliniai su grotomis, jais anksčiau gyvulius veždavo). Sargybinių daug - tai kalinių prižiūrėtojai. Apie maistą nėra ką kalbėti, daug mirdavo iš bado, naktimis pabėgdavo vyrai, girdėdavosi šaudymas (bet uždarytas nesuprasi, kas dedasi, tik nujausdavai, nes tikrindavo su plaktukais naktimis vagonus, ar vagonai sveiki, ar pabėgti negalima). Taip dvi savaites vežė į **Sibirą**, prie Japonijos jūros, į Buchta Nachodka.

Tomske ešalonas sustojo, saugomus sargybos ir šunų vedė į pirtį. Paskiau vėl vežė tolyn. Aš pro vagono plyšius vis žiūrėjau, domėjausi, tai ir visas stotis prisimenu, ir Baikalo tunelius, ir Baikalo ežerą. Nepaprastai didelis skurdas Sibire – mačiau važiudama traukiniu.

Vežė vis tolyn. Ilgesnis sustojimas buvo vietovėje Buchta Nachodka, prie Japonų jūros – ten kalinių punktas buvo (mūsų su rusais buvo 5 tūkstančiai). Buchtoj Nachodkoje buvo labai šalta žiema, mums reikėjo lauke, spaudžiant 50 laipsnių šalčio, laukti, kol priims į barakus. Baisu apsakyti. Ir naktis atė-

jo, ir sušalome nepratę prie šalčių...

Lageryje buvo baisu: utelės ėstė ėdė, vandens nebuvo gėlo, duonos nebuvo, gulėjome viens ant kito. Paskui, po mėnesio, jau atveždavo vandens su arkliu, tai reikėjo stovėti su katiliuku, kol gaudavai (vandens).

Iš ten vežė į Magadaną, bet aš nepapuoliau – mane dėl sveikatos kitur paėmė dirbti. Dirbau Vorašilovgrade kolūkyje, na, ten buvo pomidorų, tai bent pavalgėm. Paskiau vežė prie sienos (Amūro upe keliavome barža). Pakrantėse gyveno daug čiabuvių, kurie visi žiūrėdavo į mūsų baržą. Gal žinojo, kad mes kaliniai, o gal ir ne? Ten sunku buvo, nes puldavo „maškara” - mašalai (jie tiek kapodavo kūną ir veidą, kad buvo vien žaizdos. Sutinus visą taip baisiai skaudėjo, kad sunku aprašyti. Vien tik mirti norėjos. Ten ir „cinga” susirgau, dantys krito. Kraujavo dantų smegenys, ištino... Baisi liga! Bet suradom laukinių svogūnų, tai valgydavau ir valgydavau. Pavyko apgyti.

Lageryje visokių žmonių buvo: rumunų, vokiečių, japonų ir estų. Draugavau su Linda - latvė, graži ir maloni. Ji draugavo su vokiečiu, todėl pateko į kalėjimą. Buvo susibūrusi mergų gauja: „čiorna-

ja”, juodvarnė, priekabi.

Paskiau dėl ligos papuoliau į Vladivostoką gydytis, nes koja viena nuo cingos buvo pritraukta. Ten išgulėjau ilgai, koja atsigavo (na, Dievas davė) ir pradėjau dirbti žuvų fabrike. Čia atsigavome visos kalinės. Išbuvome iki rudens. Paskiau vėl vežė į Komsomolską darbams. Dirbome prie geležinkelio į Kiniją tiesimo darbų. Sprogdinome kalnus, su „tačkėm” (karučiais) vežėme skaldą. Sunku buvo, bet aš jau buvau atbuvusi 3 metus, tai gavau leidimą be konvojaus vaikščioti, o tada jau lengviau buvo, nes daugiau pavalgyti „susikombinuodavau”.

Paskui teko važiuoti pjauti Sopkų miškus. Labai sunku buvo, nes nemokėjau nei arklio kinkyti, nei šieno su dalgiu pjauti. Teko visko išmokti per ašaras. Labai sunku buvo, baisios kančios... Visus varinėjo prižiūrėtojai su šautuvais ir su šunimis. Baisiausia - valgyti nebuvo.

Dar buvome apsinuodiję stiklais (30 kalinių). Pasirodo, kruopose buvo stiklą. Mums davė košės valgyti, išvirtos iš tų kruopų, tai visas suėmė baisūs pilvo skausmai – mes visos voliojomės ant žemės (dirbome lauke, rodos, prie šieno).

(Bus daugiau)

JŪRA IR NAKTIS

*Ilgesingai žvelgiu į bekrantės erdves,
Į žvaigždes – ten liepsnoja amžinoji ugnis.
Jos užtemdo giedriausias, skaisčiausias akis.
Tai perlai, kurių vertę težino naktis.*

Koks vaiskus tas dangus! Nuostabus derinys:

*Švelni jūra ir smiltys – jas bučiuoja vilnis...
Bet yra paslaptis: kas atspės, pasakys,
Kodėl jūra melsva, bet tamsi ši naktis?*

*Garbanota banga, atsimušus krantan,
Grakščiai išsiliejusi lenkiasi man.
Kai išdykę purslai glosto kojas basas,
Skrieju aš, lyg sapne, į svajonių dausas...*

**Taip norėčiau paliesti smėlėta ranka
Tas žvaigždes: tai auksinė dangaus karūna!
Koks gražus šis pasaulis, svaigi burtų naktis...**

Ar jo mislę kas nors man įspės, išskaitys?

Vytautas Matulionis

*Cleveland Heights, OH
2017-05-01*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ	
	METAMS - \$55.
	PUSEI METŲ - \$40.
	PIRMA KLA SE - \$78.
	ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00	

MYLĖKIME SAVO TAUTOS MENĄ!



Lietuvių tautodailės instituto (LTI) metinis susirinkimas įvyko 2017 m. balandžio 30 d. Toronto Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Nors dalyvių skaičius buvo nedidelis, buvo aptarti įvairūs reikalai ir priimti svarbūs sprendimai.

Buvusi Tarybos pirmininkė Birutė Dilkutė-Batraks paprašė tylos minute prisiminti mirusius ir sergančius tarybos bei skyrių narius ir nares. Pastaraisiais metais netekus nemažai veikėjų – Lauryno Vismano, Aldonos Vaitonienės, Irenos Meiklejohn, Danos Šablinskienės - institutas stabtelėjo ties kryžkele, prie kurios reikėjo apsispręsti, kaip toliau veikti.

Po 2016 m. susirinkimo

sutelkus atskirą komitetą buvo paruoštas ir šiais, Lietuvoje paskelbtais Tautinio kostiumo metais, gegužės 1 d. atidarytas tinklalapis <https://ltfai.org>, kuriame apibūdinamas LTI, jo steigėjai bei tautodailės sritys ir įvairi archyvinė medžiaga. (Kadangi raides LFAI internete jau naudoja kita organizacija, nutarta anglišką sutrumpinimą visur rašyti LTFAI, norint suderinti su tinklalapio pavadinimu.) Tinklalapyje – informacija apie LTI steigėjus Anastaziją ir Antaną Tamošaičius; įvairių tautodailės šakų trumpi aprašymai, kurie per ateinančius metus bus papildomi ir plečiami; straipsniai angliškai ir lietuviškai apie įvairius tautodailininkus ir tautodailininkes; spausdintų ir internetinių šaltinių sąrašas ir dar daug visko. Tinklalapio rėmai jau sustatyti, ir toliau bus kaupiama papildoma informacija. Todėl visi yra kviečiami peržiūrėti tinklalapį, siųsti savo siūlymus ir ypač žinias apie savo veiklą el. paštu: contact@ltfai.org. Kiekvienas Kanadoje ir JAV veikiantis

tautodailės būrelis ar skyrius yra prašomas atsiųsti savo veiklos žinias, nuotraukas ir aprašymus (dabartinius ar istorinius), patalpinimui atitinkamuose skyriuose. Tinklalapio turinys yra parašytas anglų kalba norint pasiekti kuo daugiau dabartinių, jaunesnių skaitytojų. Yra ir straipsnių lietuvių kalba.

Ypatinga tinklalapio paskirtis yra sukaupti tautinių drabužių fotografijų archyvą, kurio kuratorė Aldona Rygelė jau prieš keletą metų pradėjo fotografuoti ir kataloguoti tautinius drabužius, austus išeivijoje, daugiausia – Šiaurės Amerikoje. Ji metiniame susirinkime pateikė pranešimą apie šį savo darbą. Tai yra ilgalaikis projektas, kuriuo



Lietuvių tautodailės instituto 2017 m. taryba. Sėdi (iš kairės): Birutė Batraks, Diana Bubulytė-Wiese (pirmininkė), Ramūnė Jonaitienė (sekretorė); stovi Algimantas Nakrošius (įždininkas), Taut. drabužių projekto vadovė Aldona Rygelė, Danguolė Juozapavičiūtė-Breen, Sebastian Grinham. *J. Tarvydo nuotr.*

norima pagerbti išeivijos audėjas ir audėjas, įamžinti jų visų darbą. Kruopščiai fotografuojami drabužiai, jų komplektai ir atskiros dalys, aiškiai rodant spalvų ir raštų puikumą ir suderinimą taip, kad būsimos audėjos galėtų iš jų mokytis. Tai yra būtinas archyvas ir išeivijos tautodailės istorinis paveldas. Fotografuoto kostiumo pavyzdys jau yra rodomas tinklalapyje. Prieinamumo ir paieškos tvarka dar turi būti išsamiai išnagrinėta ir įvykdyta, prieš įdedant jau turimas kostiumų nuotraukas. Tikimasi šių metų rugsėjo mėnesį atidaryti šį archyvą visuomenei.

Susirinkime taip pat buvo aptarti organizaciniai reikalai ir išrinkta nauja valdyba: pirmininkė Diana Bubulytė-

Wiese, įždininkas Algimantas Nakrošius, sekretorė Ramūnė Jonaitienė, Birutė Batraks (narystės reikalai ir Toronto skyriaus pirmininkė), Danguolė Breen (ryšiai su Kanados lietuvių muziejumi-archyvu), Sebastian Grinham (technologija), Aldona Rygelė (taut. kostiumo archyvo vedėja), nariai Alytė Milliken, Algis Norvila, Kristina Pavilaniienė.

Valdybos pagrindinės užduotys šiais metais bus tinklalapio tobulinimas, žinant, kad tai yra svarbiausia priemonė ryšiams su visuomene ir visais tautodailininkais bei tautodailės mėgėjais. Mūsų tikslas – atnaujinti veiklą šioje prasmingoje ir mums brangioje srityje.

Ramūnė Jonaitienė, LTI sekretorė

LIETUVOS KULTŪROS MĖNUO LENKIOJE

Gegužės 12 d. Lenkijos mieste Katowicuose koncertavo Maestro Petro Bingelio vadovaujamas Kauno valstybinis choras. Trečiajame muzikos festivalyje „Katowice Kultura Natura“, vykusiame ko gero žymiausioje ir geriausioje koncertų salėje Lenkijoje „NOSPR“ Choras a capella atliko Arnoldo Schönbergo „Friede auf Erden“, to paties autoriaus „Die Jakobsleiter“ bei Karolio Szymanowskio „Demeter“. Chorui talkino būrys žinomų solistų iš Vokietijos, Lenkijos ir Rusijos bei Nacionalinis Lenkijos radijo simfoninis orkestras, kuriam dirigavo Alexandras Liebreichas.

Gegužės 13 d. choras užbaigė vieną žinomiausių Lenkijoje Baltijos šalių muzikos ir meno festivalį Torūnėje „Probalтика“, koncerto metu atlikdamas taip pat ir lietuvių kompozitorių M.K.Čiurlionio, V. Barkausko, V. Bražinsko, V. Augustino, J. Naujalio, J. Juzeliūno kūrinius.

Tačiau tai ne vienintelis lietuviškas festivalio akcentas. Gegužės 12 d. Torūnės simfoniniam orkestrui dirigavo lietuvių dirigentas Maestro Juozas Domarkas, „Probalтика“ festivalyje 2014 m. atšventęs 50-ąjį vadovavimo Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui jubiliejų.

Gegužės 14 d. Varšuvos Lazienkų parke prie F. Šopeno paminklo koncertavo pianistas Lukas Geniušas, kurio koncertu prasidėjo F. Šopeno muzikos vasaros festivalis „Koncerty Chopinowskie“ (Šopeno koncertai lenk.). Šiame festivalyje jau ne kartą koncertavo lietuvių pianistė Šviesė Čepiauskaitė ir tokios žvaigždės kaip Halina Czerny-Stefanska, Tatiana Shebanova, Janusz Olejniczak, Kevin Kenner, Leszek Możdżer ir kt. Vienas žymiausių muzikinių renginių Europoje kiekvienais metais pritraukia gausų būrį Varšuvos gyventojų ir svečių.

LR kultūros atašė Lenkijos Respublikoje Rasa Rimickaitė

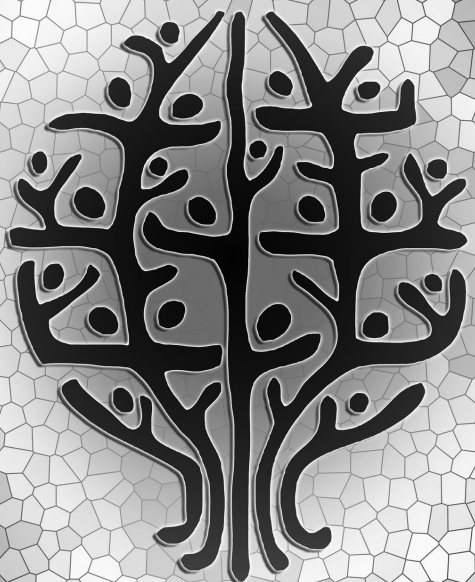
www.juventus2017.com

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS

05. 20. 2017 - 1.00PM

Shore Cultural Centre

291 E 222nd St Euclid, OH 44123



JUVENTUS
“UŽDEKIM AUKURĄ TĖVYNEI”

BILIETAI: \$25.00

JAUNIMUI IKI 26 METŲ: \$15.00

juventus2017.eventbrite.com

(216) 486-9023 Virginia Rubinski

cle.svyturys@gmail.com

VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTO MEDŽIAGA: „ROSATOM” PER M. BASTĮ BANDĖ LIETUVĄ ĮTRAUKTI Į BENDRO VERSLO VORATINKLĮ

Seimo posėdis (2012-3-15). Seimo narys Mindaugas Bastys. *LRS*

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, tiriantį Seimo nario Mindaugo Basčio ryšius su Rusijos specialiųjų tarnybų agentais, verslo atstovais bei įtariamais Lietuvos nusikalstamo pasaulio veikėjais, pasiekusi išslaptinta nauja Valstybės saugumo departamento (VSD) medžiaga šokiruoja: joje konstatuojama, kad Rusijos koncernas „Rosatom” per M. Bastį bandė įtraukti Lietuvą į itin pavojingą bendro elektros verslo voratinklį ir jau buvo užmetę tinklus ant premjero Algirdo Butkevičiaus ir Seimo pirmininko Vydo Gedvilo.

VSD Seimo NSGK pateikė papildomą ir detalesnę informaciją apie Rusijos valstybinės korporacijos „Rosatom” planus Lietuvoje bandant įsteigti atstovybę bei įmonių konsorciumą. Šioje informacijoje atskleista nemažai šokiruojančių faktų apie šalies verslo ir politikos atstovus.

Užmetę tinklus ant „Vėtrūnos”

VSD teigia, kad 2012 m. viduryje kilus konfliktui tarp Ignalinos AE ((toliau – IAE) uždarymo projektų generalinės rangovės Vokietijos bendrovės „Nukem Technologies” (toliau – „Nukem”), kurios 100 proc. akcijų valdo „Rosatom” ir statybų bendrovės „Vėtrūna”, į šią istoriją aktyviai įsitraukė ir Rusijai reikalingą informaciją teikė buvę SSRS KGB padalinio Lietuvoje pareigūnai Kęstutis Puidokas ir Piotras Vojeika, taip pat pastarojo artimas bičiulis bei verslo partneris Jevgenijus Kostinas. Konfliktas kilo dėl „Vėtrūnai” nesumokėtos skolos už IAE atliktus darbus.

Minėti asmenys buvo tiesiogiai įsitraukę į „Nukem” ir „Vėtrūnos” ginčą. P. Vojeika ir J. Kostinas tarpininkavo „Vėtrūnos” akcininkams (jų pačių prašymu) ir tuo pat

metu atstovavo „Rosatom” įmonių ir atskirų su korporacija susijusių verslininkų interesams. „Rosatom” siekė įsigyti dalį „Vėtrūnos” akcijų mainais už šiai įmonei gražintą skolą ir būsimus užsakymus Baltijskaja AE (toliau – BAE, Kaliningrade statoma atominė elektrinė. – red. past.) ir Astravo AE (toliau – AAE, Baltarusijoje „Rosatom” statoma atominė elektrinė, - red. past.) projektuose, interesus.

Buvo susitarta, kad J. Kostinas, 2012 rugsėjį lankydamasis Maskvoje, susitiks su „Rosatom” priklausančios bendrovės „Rusatom Overseas” viceprezidentu Anatolijumi Safonovu ir perduos jam informaciją apie derybų su „Vėtrūna” eigą. A. Safonovas, prieš ateidamas į „Rosatom” daug metų užėmė vadovaujančias pareigas Rusijos žvalgybos ir saugumo tarnybose.

A. Mertenos taikinyb buvo A. Butkevičius

2012 m. įvyko pirmasis kontaktas tarp J. Kostino ir Aleksandro Mertenos, kuris tuo metu vadovavo „Rusatom Overseas” atstovybei Kijeve ir „kuravo” „Rosatom” projektus Lietuvoje. A. Mertenas informavo J. Kostiną, kad 2012 m. rugsėjį atvyks į Vilnių ir paprašė, kad šis organizuotų susitikimus.

Pagrindinis A. Mertenos susitikimo tikslas buvo susitikti ne tik su suinteresuotais verslininkais, bet ir su tuometiniu LSDP lyderiu Algirdu Butkevičiumi, kuriam po artėjančių Seimo rinkimų buvo prognozuojamas premjero postas.

Paaiškęjus, kad nepavyks suderinti susitikimo su A. Butkevičiumi (buvo paaiškinta, kad šis negali susitikti, nes yra užsiėmęs Seimo rinkimų kampanijos reikalais), buvo susitarta dėl susitikimo su Mindaugu Basčiu, kuris

buvo pristatytas kaip minėtos partijos lyderio padėjėjas, galėsiantis jam perduoti visą iš A. Mertenos gautą informaciją.

Pasak VSD, 2012 m. rugsėjį įvyko A. Mertenos susitikimai, kuriuose dalyvavo J. Kostinas, P. Vojeika bei suinteresuotų Lietuvos statybų bendrovių atstovai. J. Kostinas bandė organizuoti, kad su A. Mertenu susitiktų ir „jų draugas” (taip M. Bastys buvo apibūdintas A. Mertenui), tačiau šis dėl didelio užimtumo susitikti negalėjo. Nepavykus suderinti susitikimo, J. Kostinas ir M. Bastys susitarė susitikti vėliau, kad J. Kostinas galėtų informuoti M. Bastį apie A. Mertenos vizitą ir jo metu pasiektus rezultatus.

Į bendrą konsorciumą bandė įtraukti „Vėtrūną”, „Eiką” ir „Panevėžio statybos trestą”

„Rosatom” generalinio direktoriaus pavaduotojas Kirilas Komarovas teigiamai įvertino A. Mertenos vizito rezultatus. Buvo nuspręsta, kad pagrindinės derybos dėl konsorciumo (toliau – Konsorciumas), kurį turėjo sudaryti korporaci-

„Rosatom” pasiūlymų Lietuvos verslininkams paketas apėmė plataus bendradarbiavimo galimybes: nuo smulkių energetinių projektų Lietuvoje, rangos darbų „Rosatom” projektuose, finansinės institucijos, per kurią būtų finansuojami projektai, steigimo iki stambių projektų: prekybos elektra, realizuojant „Rosatom” statytose atominėse jėgainėse pagamintą elektrą, ir infrastruktūros projektų (elektros jungčių su Kaliningrado sritimi statyba) vystymo. Sėkmės atveju, „Rosatom” ketino plėsti veiklą Lietuvoje, sukurti dar kelias bendras įmones (ar jų konsorciumus) su Lietuvos verslininkais, taip pat pasinaudoti Lietuva kaip platforma savo veiklai į kaimynines ES valstybes plėsti.

VSD pabrėžia, kad „Rosatom” veiksmai siekiant įtraukti vietinius verslininkus į bendrus projektus, tikintis su jų pagalba užsitikrinti politinę paramą „Rosatom” projektų įgyvendinimui, yra tradicinė Rusijos korporacijos veikimo schema, kuri naudojama įvairiose ES valstybėse.

XI Seimo Pirmininku išrinktas Vydas Gedvilas (2012-11-16). Nuotraukoje Vydas Gedvilas ir jį sveikina Seimo narė Vida Marija Čigriejienė. *LRS*

jai „Rosatom” priklausančios įmonės ir Lietuvos bendrovės „Vėtrūna”, „Eika” ir „Panevėžio statybos trestas”, sukūrimo įvyks 2012 m. spalio viduryje.

2012 m. spalį Maskvoje įvyko susitikimai, kuriuose buvo sprendžiami Konsorciumo sukūrimo klausimai. Šiuose susitikimuose dalyvavo J. Kostinas ir „Vėtrūnos” atstovas Adolfas Ginaitis (anksčiau laikytas artimu tuometiniam LSDP lyderiui bei premjerui Algirdui Brazauskui žmogui, red. past.). VSD teigimu, derybos nevyko sklandžiai, nes „Vėtrūna” buvo suinteresuota atgauti jai nesumokėtus pinigus ir tik po to kalbėtis apie būsimus „Rosatom” užsakymus. J. Kostinas teigė, kad atėjo laikas derybas dėl Konsorciumo sukūrimo „perimti į savo rankas”.

Visai bandė pasiekti A. Butkevičių

2012 m. lapkričio antroje pusėje J. Kostinas ėmėsi organizuoti naują A. Mertenos vizitą į Lietuvą, kurio metu, kaip buvo tikimasi, turėjo būti galutinai suderinti Konsorciumo dokumentai. Siekiant gauti politinį palaikymą, vėl buvo pradėtas organizuoti A. Mertenos susitikimas su A. Butkevičiumi (jis jau buvo nominuotas premjeru, - red.) Tai buvo bandoma daryti per M. Bastį, kuris buvo informuojamas apie planuojamus energetinius projektus. Pažymėtina, kad, organizuodamas vizitą, J. Kostinas nuolat informavo „Rosatom” atstovus apie politinę situaciją Lietuvoje.

2012 m. gruodį į Lietuvą atvykus A. Mertenui, įvyko jo susitikimas su J. Kostinu ir

M. Basčiu. Susitikimo metu su M. Basčiu buvo derinamas A. Mertenos ir A. Butkevičiaus susitikimas, kuris turėjo įvykti 2012-12-04. Sutartu laiku susitikti su A. Mertenu ir J. Kostinu atvyko vienas M. Bastys (be premjero). Po susitikimo A. Mertenas pranešė K. Komarovui, kad su premjeru susitikti nepavyko (dėl susiklosčiusios politinės situacijos), tačiau buvo gautas pažadas, kad planuotas susitikimas įvyks iškart po to, kai bus galutinai suformuotas ministrų kabinetas.

A. Mertenas, be kita ko, informavo apie kitų 2012-12-04 vykusių susitikimų rezultatus: „[...] Rezoliucija dėl Visagino bus normali (atominei energetikai – taip; projektui su „Hitachi” – ne). Tai tiek trumpai. Smulkmenas pateiksiu susitikimo metu.”

V. Gedvilo pokalbio detalės šokiruoja

2013 m. vasario pradžioje J. Kostinas su M. Basčiu pagalba suderino 2013-02-13 neformalų A. Mertenos susitikimą su premjeru. 2013-02-13, nepavykus suorganizuoti susitikimo su premjeru, Seime įvyko A. Mertenos susitikimas su Seimo pirmininku Vydu Gedvilu, kuriame dalyvavo ir J. Kostinas bei M. Bastys.

Pateikdamas ataskaitą K. Komarovui, A. Mertenas teigė, kad energetinių klausimų kuravimo iniciatyvą Lietuvoje yra perėmusi prezidentė, kuri esą šiuos klausimus delegavo Seimo valdančiajai koalicijai.

A. Mertenas įvertino susitikimą kaip labai pozityvų, nes galėjo išdėstyti V. Gedvilui „Rosatom” pasiūlymus, apimančius įvairias energetikos kryptis. Pokalbio metu A. Mertenas akcentavo, kad korporacija „Rosatom” yra pasirengusi ateiti į Lietuvą su investicijomis, statyti elektros perdavimo linijas, steigti bendrą įmonę, be to, buvo kalbama apie galimą Kruonio HAE panaudojimą.

Pokalbio metu V. Gedvilui pasiteiravus apie BAE ir AAE projektų eigą, A. Mertenas patvirtino, kad minėtos jėgainės yra statomos, o V. Gedvilui pradėjus abejoti būtinybe Lietuvai statyti atominę elektrinę bei ėmus samprotauti apie galimybę pirkti elektros energiją iš Rusijos, A. Mertenas paaiškino, kad „Rosatom” siūlo ne tik pasirašyti sutartį dėl elektros energijos iš BAE pirkimo, bet ir tapti partneriais įsigyjant BAE akcijų dalį.

Atsakydamas į V. Gedvilo klausimą, ar „Rosatom” imtųsi statyti Visagino AE, jei Lietuva (Nukelta į 11 psl.)



RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 20 d. 2017 šeštadienį, 1:00 po p. kviečiame į tautinių šokių festivalį „JUVENTUS - 2017“. Shore Cultural Center, Euclid, Ohio.

Rengia tautinių šokių grupė „Švyturys.“

GEGUŽĖS 21 d. sekmadienį, 12 val., kviečiame į Klivlando lietuvių darželių gegužinę prie ežero East Park patalpoje.

Rengia Klivlando kultūrinių darželių valdyba

BIRŽELIO 11 d., sekmadienį, 2:00 val. po p. – Ekumeninės pamaldos už nuo sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Taip pat už 1941 m. birželio 13-14 d. trėmimų į Sibirą aukas. Minėjimas vyks Šv. Kazimiero bažnyčioje. Visi yra kviečiami vienytis su estais ir latviais šią dieną. Po to bus vaisės.

Rengia Klivlando baltiečių komitetas

NUOMONĖ



Lukiškių aikštė, Vilnius.

alkas.lt

LUKIŠKIŲ AIKŠTĖ. SEIMAS AR MERAS?

Vilnius yra pats svarbiausias, Lietuvos valstybę reprezentuojantis miestas, todėl jo statusas kitoks, Vilnius – Lietuvos valstybės sostinė, todėl jo plėtros ideologijos, paminklų statydinimo reikalus turėtų spręsti Seimas, o ne miesto savivaldybė ar meras, nes miesto savivaldybei priskirtinos tik miesto ūkvedžio funkcijos.

Labai keistai atrodo, kai svarstant sostinės reprezentacinės Lukiškių aikštės sutvarkymo ir joje paminklo statydinimo reikalus, kaip pilypas iš kanapių su savo asmenine nuomone išlenda Vilniaus meras Remigijus Šimašius. Ir dar keisčiau, - tą jo nuomonę kai kurios institucijos imasi rimtai vertinti.

Dėl neatidėliotinų veiksmų siekiant sutvarkyti Lukiškių aikštę Vilniuje ir pastatyti kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo įamžinimo memorialą Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio progai LR Seimas priėmė rezoliuciją (posėdžio protokolas 2017-04-27 Nr. 118-P-6), kurioje

prašo Vyriausybės skirti papildomų lėšų Lukiškių aikštės sutvarkymo darbams užbaigti iki 2018 m. vasario 16 d.;

prašo Vyriausybės pritarti Vyčio paramos fondo iniciatyvai Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga iki 2018 m. vasario 16 d. Lukiškių aikštėje, Vilniuje, pastatyti kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo įamžinimo memorialą su Vyčio skulptūra;

ragina Vyriausybę ir Vilniaus miesto savivaldybę, bendradarbiaujant su Vyčio paramos fondu, operatyviai spręsti visus organizacinius klausimus, susijusius su paminklo „Per amžius kovojusiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę“ pastatymu iki 2018 m. vasario 16 d.

Seimas, kurį išrinko visa Lietuva, kurio priedermė rūpintis sostinės reprezentacine aikšte, savo nuomonę išreiškė, todėl Vilniaus miesto savivaldybei ir merui, kuriuos išrinko tik vilniečiai, lieka, nors ir turint kitokią nuomonę, geranoriškai prisidėti prie Lukiškių aikštės projekto įgyvendinimo. Kitoks elgesys būtų prilygintas akivaizdžiam sabotavimui.

Algimantas Zolubas

(Atkelta iš 10 psl.)

VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTO MEDŽIAGA: „ROSATOM“ PER M. BASTĮ BANDĖ LIETUVĄ ĮTRAUKTI Į BENDRO VERSLO VORATINKLĮ

apsispręstų vykdyti atominę energetiką, A. Mertenas atsakė, kad korporacija yra pasirengusi ateiti su savo projektu kaip partnerė ir pretenduotų į 25 proc., jei būtų nuspręsta vystyti visų Baltijos šalių projektą („Rosatom“ dalyvavimo projekte sąlygos esą būtų derybų objektas).

A. Mertenas teigė su V.Gedvilu aptaręs oficialaus susitikimo, kuriame dalyvautų S. Kirijenka („Rosatom“ vadovas, - red. past.), K. Komarovas, V. Gedvilas ir A. Butkevičius, galimybes. Iki šiol V.Gedvilas ir žurnalistams, ir NSGK teigė, kad su A. Mertenu susitiko tik M. Basčio paprašytas, iš mandagumo, ir nieko svarbaus su juo nekalbėjo, nes energetika ne jo sritis.

Pasiekė ir A. Butkevičių

K. Komarovas nurodė, kad A. Mertenas susitiktų su A. Butkevičiumi, šiam lankantis IAE. Pokalbio tarp K. Komarovo ir A. Merteno metu buvo įvardyta, kad pagrindinė kliūtis įgyvendinti „Rosatom“ projektus Lietuvoje yra prezidentė.

2013-02-22 IAE įvyko premjero susitikimas su A. Mertenu (į šį susitikimą A. Mertenas vyko kartu su J. Kostinu). Po susitikimo, atsiskaitydamas K. Komarovui, A. Mertenas teigė kalbėjęs apie galimybę panaudoti Kruonio HAE, balansuojant BAE generuojamus srautus, statyti elektros jungtį į Kaliningrado sritį bei pasiūlė Lietuvai tapti BAE akcininke, kartu dirbti branduolinės energetikos srityje, pabrėždamas, kad jo pasiūlymai yra tik dalis galimų bendradarbiavimo variantų. Anot A. Merteno, jis akcentavo, kad priėmusi „Rosatom“ pasiūlymus Lietuva pakeistų savo geopolitinį statusą.

M. Bastį ištiko panika

2013-02-23 pasirodžius publikacijoms apie A. Merteno susitikimus su Seimo pirmininku ir premjeru, kilo sumaištis bandant išsiaiškinti, kas paviėšino informaciją.

M.Bastys skundėsi, kad jį puola žiniasklaida, bei teigė nesupranta, kaip išaiškėjo jo vaidmuo organizuojant susitikimus. M. Bastys norėjo nusišėpti J. Kostino dalyvavimą susitikime su V.Gedvilu, be to, prašė, kad J. Kostinas sugalvotų jo, t. y. M. Basčio, susipažinimo su A. Mertenu istoriją. J. Kostinas pasiūlė versiją, esą M. Bastys ir A. Mertenas susipažino per 2010

m. Maskvoje vykusį J. Kostino jubiliejų. M. Bastys atsakė jau pasakęs žurnalistams, kad jų su A. Mertenu pažintis prasidėjo vos prieš pusmetį.

2013-05-22 A. Mertenas informavo J. Kostiną, kad tolesniam Konsorciumo projekto įgyvendinimui yra būtinas S. Kirijenkos ir A. Butkevičiaus ar bent jau K. Komarovo ar paties A. Merteno susitikimas su ministru. J. Kostinas pažadėjo organizuoti tokį susitikimą. A. Mertenas perspėjo J. Kostiną, kad „Rosatom“ finansuos „lietuvišką“ projektą tik tuo atveju, jei jis bus vykdomas sparčiai, o J. Kostinas suorganizuos minėtus aukšto lygio susitikimus.



Paskutinis XI Seimo (2012-2016) posėdis. Karėje Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, dešinėje Seimo narys Mindaugas Bastys. LRS.

Rusams atsibodo laukti

2013 m. rudenį „Rosatom“ vadovybė pradėjo reikšti nepasitenkinimą nerezultatyvia savo atstovų veikla Lietuvoje, o 2014 m. pradžioje derybos tarp Lietuvos verslininkų ir „Rosatom“ atstovų nutrūko.

Lietuvos verslininkai, nusprendę, kad derybos pateko į aklavietę, atsisakė pasirašyti bendradarbiavimo su „Rosatom“ memorandumą, iškeldami sąlygą, kad bendri jų ir „Rosatom“ projektai galimi tik tuo atveju, jei korporacija investuos į lietuvių pasiūlytą pilotinį projektą, kurio kontrolinį akcijų paketą valdys lietuviai. Be to, Lietuvos verslininkai pranešė atsisakantys J.Kostino tarpininkavimo paslaugų. Kita vertus, „Rosatom“ vadovybė nusivylė projektu, nes potencialūs verslo partneriai Lietuvoje neužtikrino žadėto Lietuvos valdžios palaikymo, t. y. nepasiteisino jų viltys, kad pasikeis Lietuvos valstybės pozicija Rusijos vykdomų projektų atžvilgiu.

VSD pastebi, kad nuo pat minėto plano atsiradimo pradžios „Vėtrūnos“ ir „Rosatom“ interesai skyrėsi: Lietuvos verslininkams buvo svarbiau atgauti skolą (nors domino

„DIRVAI“ AUKOJO:

G.Balanda,	
Sterling Hts., MI	100
I.Kasputis,	
Farmington, CT	45
P.Morkūnas,	
Naples, FL	45
K.Zimmerman,	
Painsville TWP, OH	45
I.Stuopis,	
Sharon, MA	20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

ir nauji „Rosatom“ užsakymai), o „Rosatom“ vadovams – užmegzti ryšius su Lietuvos valdžios atstovais ir pradėti įgyvendinti strategiškai svarbius projektus (tuo pat metu neatsisakant planų gauti dalį „Vėtrūnos“ akcijų).

Pagrindiniu Konsorciumo steigimo koordinatoriumi tapo J. Kostinas, turintis puikių ryšių Rusijoje, taip pat ir tarp ŽST pareigūnų, bei palaikantis gerus kontaktus su RF ambasada Lietuvoje. J. Kostino bičiuliui M. Basčiui buvo patikėta užtikrinti projekto politinį palaikymą. M.Bastys vykdė šią funkciją, tačiau ne visada sėkmingai. „Rosatom“ vadovų netenkino per menki pasiekimai siekiant politinio palaikymo, ypač iš premjero pusės. Jų pačių vertinimu, pagrindinė „Rosatom“ nesėkmės priežastis buvo griežta prezidentės pozicija.

VSD taip pat mano, kad „Rosatom“ planams Lietuvoje stipriai pakenkė besikeičianti geopolitinė situacija: Lietuvos verslininkai ne tik nesulaukė žadėtų investicijų iš Rusijos, bet ir ėmė baimintis dėl galimos grėsmės jų reputacijai (Krymo okupacijos kontekste).

15min.lt

EUROPOS SPORTINIO ĖJIMO TAURĖS VARŽYBŲ ORGANIZAVIMAS PATIKĖTAS LIETUVAI

Lietuvoje – dar vienas tarptautinis lengvosios atletikos renginys. Europos lengvosios atletikos asociacija (EA) patikėjo teisę Alytuje rengti 2019-ųjų Europos sportinio ėjimo taurės varžybas. Tad į Lietuvą sugužės pajėgiausi Senojo žemyno ėjikai, tarp kurių bus ir būrys Rio de Žaneiro olimpinių žaidynių prizininkų.

„Lietuvoje yra gilios sportinio ėjimo tradicijos, turime nemažą būrį pajėgių sportininkų, tad neabejoju, kad mūsų šaliai, palaikomi savų žiūrovų, sieks pačių aukščiausių vietų Europos taurės varžybose”, – teigė Lietuvos lengvosios atletikos federacijos (LLAF) direktorius Rimantas Mikaitis.

Rio de Žaneiro olimpiadoje dalyvavo rekordškai gausi ėjikų delegacija – Brigita Virbalytė-Dimšienė, Neringa Aidietytė, Živilė Vaiciukevičiūtė, Marius Žiūkas, Marius Šavelskis, Tadas Šuškevičius ir Arturas Mastianica. Be to, geriausia 2015-ųjų Lietuvos lengvaatletė pripažinta B. Virbalytė yra kilusi iš Alytaus.

„Labai džiugi žinia, kad Europos taurės varžybos vyks mano gimtajame mieste. Alytus visada garsėjo kaip sportinio ėjimo miestas, kasmet rengiame tarptautines varžybas, kuriose dalyvavo ne vienas garsus pasaulio ėjikas, – pasakojo B. Virbalytė. – 2019 metais švęsime šimto metų sportinio ėjimo Lietuvoje jubiliejų, todėl Europos taurės varžybos bus dar didesnė šventė. Galiu spėti, kad atsiras ir papildomas spaudimas, tačiau tikiu, kad sugebėsiu su tuo susitvarkyti ir garbingai atstovauti Lietuvai.”

Šiomet mūsų šalyje taip pat vyks EA kongresas-konvencija bei geriausių žemyno metų lengvaatlečių apdovanojimai. Tikimasi, kad po Kauno S. Dariaus ir S. Girėno stadiono rekonstrukcijos Lietuvai bus suteikta teisė organizuoti 2020-ųjų pasaulio jaunimo pirmenybes arba 2021-ųjų Europos iki 23 metų čempionatą.

„Jau kurį laiką Lietuvoje nebuvo vykdomos aukščiausio rango lengvosios atletikos varžybos. Manau, kol pagrindinė sporto bazė – S. Dariaus ir S. Girėno stadionas – rengiamas rekonstrukcijai, teisingas žingsnis siekti teisės Lietuvoje rengti kitas svarbias varžybas”, – būsिमomis ėjimo



B. Virbalytė.

A. Pliauško nuotr.

mo varžybotomis džiaugėsi R. Mikaitis. dvejus metus. Gegužės 21 dieną pajėgiausi ėjikai susigrums Čekijoje – Podebraduose. **Robertas Trakys, LLAF**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

Savings	0.90%
IRA	1.40%

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

3 Year Term	2.00%
5 Year Term	2.25%
3 Year IRA Term	2.25%

D. MOTIEJŪNAS PADAVĖ NBA IR „ROCKETS” Į TEISMĄ

JAV žiniasklaida skelbia, kad Donatas Motiejūnas padavė NBA lygą ir „Rockets” klubą į teismą. Kaip skelbia portalas sportingnews.com, D. Motiejūnas tikisi sulaukti finansinės kompensacijos už patirtą žalą.

D. Motiejūnas į teismą kreipėsi manydamas, kad „Rockets” sąmoningai sabotavo jo perėjimą į „Nets” klubą. Kilus konfliktui su „Rockets”, klubas lietuvių paslaugų atsisakė, o „Nets” teisės siūlyti kontraktą nebeturėjo, todėl D. Motiejūnas pasirašė daug mažesnės vertės sutartį su Naujojo Orleano „Pelicans” klubu. Neatmetama, jog „Rockets” ir D. Motiejūnui pavyks susitarti ir teismo sprendimo neprireiks. **LRT**

Labai laukiam

NAUJŲ „DIRVOS” SKAITYTOJŲ

Visi lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad kasmet prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, kaip bebūtų gaila, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Vis sunkiau telkti naujus, pajėgius bendradarbius, vis sunkiau surasti ir mokačių redaktorinį darbą.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautiniai leidiniai jų vis mažiau begauna. „Dirvai” tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti, kas bus kitais metais.

„Vilties” draugija, kuri yra „Dirvos” leidėja, visas tas bėdas apsvaarsčiusi nutarė nuo dabar iki šių metų pabaigos surengti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys „Dirvą” metams, mokės tik 37 dol. JAV ir Kanadoje pirma klase 52 dol. Oro paštu į užsienį metams 87 dol.

Mieli ilgamečiai „Dirvos” skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite „Dirvą” savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems - ypač Lenkijoje, Karaliaučiaus srityje ar dar tebegyvenantiems Sibire.

Jei žinote asmenų Jūsų kaimynystėje ar toliau gyvenančių, kurie „Dirvos” neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems „Dirvą” pabandysime nemokamai kurį laiką siųsti, kad jie su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Mes ypač kviečiame tautiečius, naujai atvykusius į JAV, aktyviau įsijungti į lietuviškos spaudos puoselėtojų gretas, tapti ne tik „Dirvos” prenumeratoriais, bet ir aktyviais jos talkininkais, rėmėjais ir bendradarbiais.

Taip bendromis jėgomis per ilgesnį laiką gal sutelksime kelis šimtus naujų „Dirvos” skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime „Dirvos” tolimesnį leidimą.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname iškarpa, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

----- ✂

| Pavardė ir vardas..... |

| Nr. ir gatvė..... |

| Miestas Valstybė..... Zip

| Tel. numeris..... |

----- ✂

| Pavardė ir vardas..... |

| Nr. ir gatvė..... |

| Miestas Valstybė..... Zip

| Tel. numeris..... |

----- ✂